

1 ponedjeljak, 16.10.2006.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženi su ušli u sudnicu]
4 ... Početak u 09.06h
5 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim. Međunarodni
6 krivični Sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda. Izvolite sjesti.
7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro jutro. Gospođo tajnice, molim
8 Vas, najavite predmet.
9 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Ovo je
10 predmet IT-05-88-T, *Tužilac protiv Vujadina Popovića i ostalih*.
11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala lijepo.
12 Samo hoću da se uvjerim da svi optuženi primaju prijevod.
13 Vidim da gospodin Sarapa nije ovdje. Ostatak timova je tu, osim
14 gospodina Ostojića, koji također nije ovdje.
15 G. MEEK: [simultani prevod] Da, časni Sude, gospodin Ostojić je
16 poslovno u Beogradu i vratiće se u srijedu ujutro.
17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U ime Tužilaštva, tu su gospodin
18 McCloskey i ostatak tima.
19 Gospodine Thayer, da li ćete Vi ispitivati sljedećeg svjedoka?
20 G. THAYER: [simultani prevod] Da, časni Sude.
21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu, hvala. Da li ima nekih
22 preliminarnih pitanja koja biste željeli da pokrenete? Hvala vam, vidim da
23 nema.
24 Kao što smo vam naznačili ranije, prije dvije sedmice kada smo imali
25 posljednju sjednicu, prva stvar kojom ćemo se danas pozabaviti je jedno
26 kratko proceduralno pitanje. Naime, pozabavit ćemo se našom posjetom na
27
28
29
30

1 lice mjesta koju je obavilo Pretresno vijeće između 2. i 7. oktobra.

2 Odluka da se napravi ta posjeta na licu mjesta je potekla od
3 Pretresnog vijeća, i podržale su je obje strane. Obavljene su pripreme još
4 prije nekoliko mjeseci, kako bi se to omogućilo, i tokom različitih
5 sastanaka po pravilu 65ter sačinjen je spisak propisa o ponašanju koja se
6 moraju poštovati tokom posjete licu mjesta i koja moraju da poštuju sve
7 strane.

8 U suštini, to su propisi o ponašanju sa kojima su se složile obje
9 strane, i koji su poštovani tokom posjete, i to je bilo prvo da strane,
10 posebno pošto optuženi nisu bili prisutni tokom te posjete, neće pokušati da
11 uvedu dodatne, bilo kakve dokaze za vrijeme cijele posjete. Ja mogu da
12 potvrdim da nijedna strana nije pokušala tako nešto da uradi.

13 Također, naš vodič gospodin Philip Berikoff je samo pokazivao
14 sudijama i stranama različite geografske lokacije, a da pri tome nije davao
15 nikakve komentare kojima bi se tvrdilo šta se tamo desilo. Međutim, mi smo
16 se složili da to neće isključiti pozivanje na određene paragrafe u optužnici
17 u kojima se pominju te lokacije, i ja bih želio da se zahvalim gospodinu
18 Berikoffu što je poštovao to pravilo o ponašanju tokom cijele posjete.

19 A kada je riječ o stranama, samim stranama, one su poštovale te
20 propise o ponašanju o kojima su se složile. Naime, nisu iznosile nikakva
21 gledišta niti nikakve savjete Vijeću, niti su zaželjeli mišljenje ili
22 komentare u odnosu na lokalitete koje smo posjećivali, osim ako to od njih
23 nisu tražile sudije. Strane su se, također, složile međusobno da se pozabave
24
25
26
27
28
29
30

1 zapažanjima sudija, kad god je relevantno, kako bi bolje razumjeli mjesta
2 koja su posjetili, i to pravilo ponašanja su također poštovale sve strane.

3 Sve sudije ovog Pretresnog vijeća - dakle, nas četvorica - smo
4 učestvovali u ovoj posjeti i bili smo prisutni sve vrijeme. U našoj pratnji
5 su išla dva člana tima za podršku Vijeću, zatim jedan predstavnik
6 Sekretarijata. Na strani Tužilaštva su bili Peter McCloskey, kao glavni
7 tužilac u ovom predmetu, i s njim su išli gospodin Kweku Vanderpuye i
8 istražitelj Tomasz Blasczyk, a razni timovi Odbrane su bili predstavljeni,
9 svaki sa po jednim advokatom: gospodin Živanović, Zoran Živanović za
10 gospodina Popovića; Christopher Meek za gospodina Bearu; gospođa Jelena
11 Nikolić za gospodina Nikolića; gospodin Miodrag Stojanović za gospodina
12 Borovčanina; gospođa Natacha Faveau-Ivanović za gospodina Miletića; gospodin
13 Dragan Krgović za gospodina Gveru; i gospodin Georgia Sarapa za optuženog
14 Pandurevića. Kao što sam već ranije rekao, vodič - i obje su se strane
15 složile u vezi s tim - bio je gospodin Phil Berikoff.

16 Svrha ove posjete licu mjesta bila je da se uživo vide neki
17 lokaliteti koji su relevantni za predmet kojim se bavimo. Neke od tih
18 lokaliteta je odabralo Pretresno vijeće, a na druge su ukazale strane.
19 Nažalost, zbog vremenskih ograničenja i također zbog vremenskih uslova i
20 uslova na terenu, bilo je nekih predloženih lokaliteta koje nismo mogli
21 posjetiti. To su uglavnom bili, gotovo isključivo, mjesta ekshumacija. Ali
22 ti lokaliteti nisu posjećeni po dogovoru svih strana.

23 Počeli smo sa posjetom 2. oktobra. Trećeg oktobra smo išli od
24 Sarajeva do Goražda, prošli smo kroz Trnovo, Foču i Ustikolinu. U Goraždu
25 smo vidjeli raniji kontrolni punkt UNPROFOR-a. Zatim smo otišli u Borik,

1 posjetili školu u Boriku, istureno komandno mjesto VRS brigade Rogatica, i
2 zatim smo produžili za Žepu. Tu smo vidjeli lokalitet ranijeg kontingenta,
3 ukrajinskog kontingenta UNPROFOR-a, zatim smo produžili za Crnu Rijeku,
4 vidjeli smo ranije vojne objekte iz Crne Rijeke. Zatim, tog prvog dana smo
5 otišli u Han Pijesak, gdje smo vidjeli i štab, glavni štab Drinskog korpusa,
6 i restoran gdje je navodno general Živanović održao party.

7 Drugog dana, 4. oktobra, otišli smo u Miliće gdje smo obišli dom
8 zdravlja, zatim smo otišli u Zeleni Jadar, i do sekundarnog mjesta ukopa.
9 Zatim smo otišli u Javor, tu smo vidjeli položaj Taktičke grupe 1, gdje je
10 navodno bio. Zatim smo otišli na Pribičevac, gdje smo vidjeli posmatračko
11 mjesto Drinskog korpusa, ili bivše istureno komandno mjesto Drinskog
12 korpusa. Zatim smo otišli u Srebrenicu, prošetali smo kroz sâm grad, vidjeli
13 gdje se nalazi Opštinski sud, zgrada PTT-a, baza čete "Bravo", benzinska
14 pumpa koju smo vidjeli na jednom od video snimaka, i također gdje se nekada
15 nalazila uništena džamija, između ostalog. Zatim smo otišli u Potočare,
16 vidjeli smo gdje se nalazi tvornica cinka, zatim zgrada koja se naziva
17 "Bijelom kućom", baza Holandskog bataljona, Kanadsko-holandskog bataljona
18 UN-a, posmatračko mjesto *Papa*, i također "Žuti most", zajedno sa pogledom na
19 brdo Kokarda. Zatim smo prešli u Bratunac, tu smo vidjeli gdje se nalazila
20 ciglana, hotel "Fontana", koji smo također vidjeli i iznutra. Zatim, zgrada
21 SDS-a, policijska stanica, stara škola "Vuk Karadžić", stara škola koja se
22 također naziva tehničkom školom, zatim fudbalski stadion, komanda Bratunačke
23 brigade i zgrada vojne policije.

24

25

26

27

28

29

30

1   Onda smo se odvezli u Glogovu, na lokalitete u Glogovi. Vidjeli smo
2   primarne grobnice u Glogovi, koje pominje Tužilaštvo. Zatim, u Kravici smo
3   vidjeli gdje se nalazila tržnica, pijaca, zatim školu - tu se nismo
4   zaustavljali - i skladište "Kravica". Tu smo se zaustavili i također smo i
5   ušli. Zaustavili smo se u livadi Sandići, vidjeli smo školu i benzinsku
6   pumpu u Konjević Polju, i fudbalski stadion i školu u Novoj Kasabi.

7   Petog oktobra otišli smo u Dom kulture "Pilice". Tu smo vidjeli Dom
8   kulture i školu u Kuli, zajedno sa restoranom koji se nalazi ispred Doma
9   kulture. Zatim smo otišli u Branjevo. Vidjeli smo vojnu ekonomiju Branjevo,
10   odnosno lokalitet gdje je bila vojna ekonomija Branjevo. Otišli smo u
11   Ročević, gdje smo vidjeli školu, zatim Kozluk. Pokazano nam je, Tužilaštvo
12   nam je pokazalo mjesto za koje se tvrdi da su na njemu izvršena pogubljenja,
13   koja se pominju pored rijeke Drine. Zatim smo vidjeli mjesto gdje se nalazi
14   tvornica flaša "Vitinka", i također komandu Drinskog korpusa. U Petkovcima
15   smo vidjeli školu "Petkovci", također staru školu za koju se kaže da je tu
16   nekada bila komanda 6. bataljona Zvorničke brigade. Zatim smo otišli na
17   branu Petkovci.

18   Poslije toga smo prešli u Zvornik, tu smo vidjeli komandu Zvorničke
19   brigade. Zatim smo otišli u Orahovac, tu smo vidjeli školu "Grbavci" u
20   Orahovcu, i također navodno mjesto egzekucije u Orahovcima, Lažete.

21   Zatim smo prešli u Deliće i u Baljkovicu. U Delićima smo vidjeli
22   komandu 4. bataljona Zvorničke brigade i istureno komandno mjesto Zvorničke
23   brigade, a u Baljkovici smo posjetili područje na koje nam je ukazala
24   Odbrana Pandurevića.

25   6. oktobra, a to je bio posljednji dan naše posjete terenu, otišli

26

27

28

29

30

1 smo do rijeke Jadar i tu smo vidjeli lokalitet koji nam je pokazalo
2 Tužilaštvo. Zatim smo otišli u dolinu Cerska /?selo Cerska/, gdje su se
3 navodno desila pogubljenja i gdje je također bilo ukopa. I zatim smo otišli
4 u Novu Kasabu, otišli smo na mjesto primarne grobnice na koje nam je ukazalo
5 Tužilaštvo. I posljednje mjesto koje je posjetilo Pretresno vijeće i ostatak
6 strana je bila Tišća /u engleskom transkriptu: Tiska/, gdje smo vidjeli
7 lokaciju škole "Luka".

8 Ova posjeta terenu je završena u petak, 6. oktobra, i Pretresno
9 vijeće se vratilo u Hag u nedjelju.

10 Prije nego što završim sa svojim napomenama - govorim u ime cijelog
11 Pretresnog vijeća - želim da kažem da bismo željeli da se zahvalimo
12 predsjedniku Međunarodnog suda koji je omogućio ovu posjetu, zatim sekretaru
13 koji ju je organizovao, gospodinu Phil Berikoffu koji je također bio zadužen
14 za našu bezbjednost i koji je organizovao našu posjetu i bio naš vodič,
15 dragocjenoj službi bezbjednosti Međunarodnog suda koji su nas pratili,
16 cijelu delegaciju - koji su obavili izvrstan posao. Zatim, civilnim vlastima
17 Bosne i Hercegovine i posebno službi obezbjeđenja koja je djelovala u
18 područjima koja smo posjetili, i u Republici Srpskoj i u Federaciji.
19 Pretresno vijeće će uputiti i formalna pisma zahvale svim vlastima tamo na
20 terenu, a i predstavnicima ovog Međunarodnog suda u Sarajevu i Banja Luci
21 koji su pomogli gospodinu Berikoffu u pripremi ove posjete.

22 Nemam ništa drugo da dodam, samo da kažem da ono što sam rekao u ime
23 Pretresnog vijeća je ušlo u zapisnik i ostaje kao zapis ovog mog usmenog
24 izvještaja.

25

26

27

28

29

30

1 Prije nego što pređemo na današnji posao, želio bih da znam da li
2 bilo ko iz Tužilaštva ili Odbrane želi da iznese bilo kakav komentar u vezi
3 sa ovom posjetom terenu, a isto se odnosi i na optužene ako žele bilo kakvu
4 informaciju ili žele da postave bilo kakvo pitanje.

5 Počet ću s vama, gospodine McCloskey.

6 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Hvala i dobro jutro, gospodine
7 predsjedavajući, časne sudije.

8 Samo dvije male ispravke Vašem spisku. U Han Pijesku je komanda
9 Glavnog štaba, a ne komanda Drinskog korpusa. Mislim da je to vjerovatno
10 greška u materijalu - prilikom kucanja materijala gospodina Berikoffa - jer
11 je komanda Drinskog korpusa ustvari u Vlasenici. I, također, zgrada u kojoj
12 je komanda, pored tvornice "Vitinke" u Kozluku, je ustvari komanda "Vukova s
13 Drine". Inače, sve ostalo je tačno i želio sam to da dodam.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala lijepo za ove ispravke, ja sam
15 siguran da će se svi s tim složiti.

16 Da li ima bilo kakvih napomena ili komentara iz timova Odbrane? Vidim
17 da nema.

18 Da li bilo ko od optuženih želi da postavi bilo kakvo pitanje ili
19 traži bilo kakvu informaciju? Vidim da ne.

20 Dakle, mislim da sada možemo da pređemo na ostatak našeg dnevnog reda
21 za danas. Znamo da ima različitih podnesaka koji su podneseni. Njima ćemo se
22 baviti jednim po jednim, ne nužno po redu po kojem su podneseni - jer neki
23 su hitni, a drugi nisu - i mi ćemo vas obavijestiti kakav je naš predviđeni

24

25

26

27

28

29

30

1 raspored, kasnije danas ili sutra.

2 A možemo li sada da uvedemo svjedoka, pukovnika Frankena? Da li je on
3 još uvijek u holandskoj vojsci ili nije?

4 G. THAYER: [simultani prevod] Ne, gospodine predsjedavajući, on se
5 penzionisao.

6 [Svjedok je ušao u sudnicu]

7 SVJEDOK: ROBERT ALEXANDER FRANKEN

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro jutro, pukovniče.

9 SVJEDOK: [simultani prevod] Dobro jutro.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro došli na ovaj Međunarodni sud,
11 još jednom, ponovo. Znae kakav je postupak, dakle neću Vam ništa
12 objašnjavati. Gospođa poslužiteljica stoji pored Vas, s vaše lijeve strane,
13 i ona će Vam predati tekst svečane izjave koju morate dati, prema našem
14 Pravilniku o postupku i dokazima, prije nego što počnete da svjedočite. To
15 je pravna i moralna obaveza za Vas, isto kao da ste dali zakletvu. Molim Vas
16 da date svečanu izjavu, a to će biti Vaša svečana zakletva da ćete govoriti
17 istinu, samo istinu i ništa osim istine.

18 SVJEDOK: [simultani prevod] Svečano izjavljujem da ću govoriti
19 istinu, samo istinu i ništa osim istine.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala lijepo. Molim Vas, smjestite
21 se udobno.

22 Pukovniče, znam da ste se penzionisali iz Kraljevske holandske
23 vojske. Kako biste željeli da Vam se sada obraćam, odnosno mi da Vam se
24 obraćamo, kao pukovniku?

25 SVJEDOK: [simultani prevod] Ne, gospodine, ja sam sada civil.

26 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dakle, gospodine Franken, gospodin
27
28
29
30

1 Thayer će voditi glavno ispitivanje, barem danas cijelog dana, ali moguće...

2 Gospodine Thayer, da li mislite da ćete završiti danas? Pokušat ćete?

3 G. THAYER: [simultani prevod] Časni Sude, ja ću se potruditi. Iskreno

4 govoreći, mislim da ćemo malo produžiti i prvu sjednicu sutra.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu, a u međuvremenu, bilo tokom

6 prve ili druge pauze, ko god bude koordinator za timove Odbrane molim da nas

7 obavijesti koliko vremena mislite da će trebati timovima Odbrane za unakrsno

8 ispitivanje. U redu?

9 Gospodine Thayer, izvolite.

10 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.

11 Ispituje g. Thayer:

12 P. Dobro jutro, gospodine.

13 O: Dobro jutro.

14 P: Govorit ćemo isti jezik, ali ono što govorimo će se prevoditi na

15 nekoliko jezika, zato ću Vas samo zamoliti da govorite malo sporije nego

16 inače, i ja ću se truditi da to uradim. I zamolit ću Vas da pravimo pauze,

17 dakle da zastanete prije nego što odgovorite, bilo da ja postavljam pitanje

18 ili neko od mojih kolega, ili neko od sudija. U redu?

19 O: Potrudiću se.

20 P: Molim Vas, možete li reći Vaše ime i prezime, i reći kako se to

21 piše?

22 O: Moje ime je Robert Franken. To je F-R-A-N-K-E-N, Franken.

23 P: Koliko imate godina?

24

25

26

27

28

29

30

- 1 O: Sada imam 56.
- 2 P: I, ako bih mogao, želio bih samo da ukratko pogledam Vašu vojnu
3 službu sa Vama.
- 4 Vi ste bivši oficir pješadije u Kraljevskoj holandskoj vojsci i
5 penzionisali ste se nakon 33 godine službe, u činu pukovnika. Je li to
6 tačno?
- 7 O: Da.
- 8 P: I, tokom obavljanja Vaših funkcija u to vrijeme, Vi ste
9 komandovali borbenom četom za podršku, komandovali ste mehanizovanom
10 jedinicom, pješadijskom četom?
- 11 O: Tako je.
- 12 P: Služili ste kao operativni oficir i komandovali ste vazdušnom
13 podrškom?
- 14 O: Tako je.
- 15 P: Služili ste kao -
- 16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Thayer, gospodine Franken,
17 obojicu upozoravam da malo usporite. Dozvolite samo malu pauzu između
18 pitanja i odgovora. To je sve.
- 19 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala, potrudimo se.
- 20 P. Dakle, bili ste oficir za logistiku i obavještajne poslove, i to i
21 na nivou bataljona i brigade?
- 22 O: Da, tako je.
- 23 P: I bili ste i načelnik štaba u sjevernoj komandi u Holandiji, je li
24 tako?
- 25 O: Tako je.
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 P: Da li sam nešto propustio?

2 O: Ne, ništa što bi bilo važno.

3 P: Kada ste počeli da obavljate dužnost u Bosni, u kom ste činu bili
4 i na kojoj funkciji?

5 O: Bio sam major, i moj položaj je bio oficir odgovoran za logistiku,
6 DCO u SFOR-u.

7 P: Ja ću Vam postaviti neka pitanja o tome za par trenutaka, ali
8 recite nam prvo kada ste stigli u Bosnu, gospodine?

9 O: Ako se dobro sjećam, to je bilo 15.01.1995.

10 P: A gdje ste fizički bili smješteni?

11 O: U Potočarima, u štabu Holandskog bataljona.

12 P: Samo ukratko, gospodine, kakav ste Vi shvatili da je zadatak
13 Holandskog bataljona III?

14 O: Naš zadatak je bio da sprečimo bilo kakve neprijateljske akcije
15 samim svojim prisustvom, tako što bismo pokazali da smo prisutni, što bismo
16 pokazali svoju zastavu, da tako kažem. Mi smo imali također dužnost da
17 olakšavamo i da pomažemo humanitarnu pomoć. Osim toga, naš zadatak je bio da
18 demilitarizujemo enklavu, i to bi bilo otprilike to.

19 P: Vi ste rekli da ste bili DCO u Holandskom bataljonu, šta to znači?

20 O: Izvinjavam se, to je skraćenica za zamenika komandanta. Dakle,
21 narodski govoreći, bio bih drugi u nizu u lancu komande.

22 P: A ko je bio Vaš neposredni nadređeni?

23 O: Potpukovnik Karremans.

24 P: Pre nekoliko trenutaka ste pomenuli da ste bili zaduženi za
25 logistiku. Možete li ukratko da nam objasnite šta je to podrazumevalo?

26

27

28

29

30

1 O: To znači da ste odgovorni za sve nabavke i za rezervne delove koji
2 su neophodni bataljonu, kako bi bio operativan u ovakvoj jednoj oblasti. To
3 uključuje hranu, gorivo, rezervne delove, itd.

4 P: Kao zamenik komandanta, da li biste ponekad zamenjivali zaista
5 komandanta u njegovom odsustvu?

6 O: Tako je.

7 P: Uopšte uzev, gospodine, da li biste opisali na koji način su bile
8 raspodeljene dužnosti između Vas i potpukovnika Karremansa?

9 O: Da. Ustvari, komandant je bio zadužen za sve kontakte sa
10 spoljašnošću, kao i za kontakte sa višim nivoima komande, dok sam ja, sa
11 druge strane, manje-više bio zadužen za svakodnevno komandovanje bataljonom,
12 znači da obavljam uobičajene rutinske stvari. Ja sam koordinirao štab i
13 izdavao sam naređenja komandantima četa u skladu, naravno, sa smernicama
14 koje bi naveo potpukovnik Karremans.

15 P: Da li je postojalo nekakvo centralno telo koje Vam je pomagalo da
16 se obaveštavate o tome šta se događa u bataljonu, s obzirom na to da ste
17 imali brojne dnevne dužnosti?

18 O: Postajala je operativna prostorija, mogli bismo reći da je to bila
19 neka vrsta centralnog nervnog sistema bataljona. Tu su pristizale sve
20 informacije i osoblje u toj operativnoj sobi je vodilo računa o svemu, oni
21 su analizirali sve podatke koji su donošeni, i davali su mi svoje zaključke
22 kao rezultat svoje analize.

23 P: Da li bi neki poseban oficir postojao u toj operativnoj sobi, koji
24 bi Vam prenosio informacije?

25 O: Da, postojao je oficir na dužnosti koji je bio šef operativne
26 sobe. On je uvek bio kapetan i on bi me kontaktirao ukoliko bi se dogodilo

27

28

29

30

1 nešto zanimljivo što bih morao da znam.

2 P: Da li ste sa nekim posebnim oficirima Vojske Republike Srpske i
3 Armije Bosne i Hercegovine bili u kontaktu dok ste obavljali svoje dužnosti?

4 O: Da, postojala je zvanična osoba za vezu u vojsci bosanskih Srba,
5 to je bio pukovnik Nikolić /u engleskom transkriptu: Vuković/ i njega sam
6 viđao veoma retko. Ali, ustvari, major Nikolić iz Bratunačke brigade zapravo
7 je bio naš čovek za vezu sa vojskom bosanskih Srba.

8 P: A kada je reč o Armiji Bosne i Hercegovine, da li ste imali neke
9 češće kontakte sa nekim posebnim oficirima?

10 O: Da, kontakti sa bosanskom armijom su uglavnom ostvarivani preko
11 štaba 28. divizije, odnosno putem čoveka koga sam znao kao Ramiza, a u
12 početku smo također kontaktirali i sa Orićem, lokalnim komandantom.

13 P: Da li znate koje je bilo lično ime ovog komandanta Orića,
14 gospodine?

15 O: Znao sam, ali sada ne mogu da se setim.

16 P: U redu. Da li je u Holandskom bataljonu postojao oficir za vezu,
17 koji je obezbeđivao vezu sa ovim pojedincima?

18 O: Postojao je čitav tim oficira za vezu. U početku su bila najmanje
19 trojica, i oni su kontaktirali srpske oficire, kao i bosanske nadležne
20 organe.

21 P: S obzirom da ste imali na raspolaganju ove oficire, pod kojim
22 biste okolnostima, uopšte uzev, Vi lično uzeli na sebe kontakte sa oficirima
23 VRS ili Armije BiH?

24 O: Pa, kada ovi oficiri nisu mogli da se izbore sa određenim
25 problemom, ili nisu mogli da postignu neke bolje rezultate, onda bih ja
26
27
28
29
30

1 uskočio i obavljao bih razgovore i pregovore sa njima. A kada bih ja bio
2 neuspješan, onda bismo pribegli tome da pukovnik lično učestvuje u
3 razgovorima.

4 P: Tokom Vaše službe u Holandskom bataljonu III, da li ste imali
5 prilike da posmatrate vojnike suprotstavljenih armija, u smislu toga kakve
6 su uniforme nosili, kakvu su opremu imali, i slično?

7 O: Da, jesam.

8 P: Molim Vas da počnete sa Armijom Bosni i Hercegovine, i molim Vas
9 uopšteno mi opišite kako su bili opremljeni.

10 O: Pa, oni nisu nosili oružje jer je to bilo zabranjeno, ali mi smo
11 znali, iz naših obaveštajnih izvora i na osnovu informacija koje su nam dali
12 prethodnici, znali smo da imaju oko 4.000-4.500 manjeg naoružanja i
13 minobacača. A moglo se videti da su uglavnom nosili neke delove uniforme i
14 nikada nisu bili u potpunosti odeveni u uniformu, i to se promenilo negde u
15 maju mesecu. Tada smo videli da Armija BiH nosi nove uniforme.

16 P: Da li ste imali priliku da posmatrate kako je ova armija delovala,
17 u smislu toga kakva je kohezija postojala i kakva je disciplina postojala, i
18 da li je bila centralizovana komanda?

19 O: Pa, postojala je određena struktura divizija, postojala je komanda
20 divizije sa brigadama koje su svaka imale svoju oblast za koju su bile
21 zadužene u okviru enklave, tako da je to delovalo kao armija, ali uskoro se
22 pokazalo da nije bilo dovoljno discipline. Komandanti brigada imali su svaki
23 svoju vlastitu politiku. Oni se nisu povinovali komandantu divizije, onome
24 što bi on rekao ili hteo. Kao primer se može navesti komandant brigade
25 "Trougla bandera", koji je imao svoju vlastitu vojsku. Naročito na kraju,
26 morali smo da se nosimo sa lokalnim komandantima od kojih je svaki imao
27 svoju politiku i nisu pratili naređenja komandanta divizija. To je

28
29
30

1 manje-više bila gomila naoružanih vojnih policajaca koji su delomično
2 funkcionisali kao celina, ali uglavnom su delovali svako za sebe.

3 P: Skrenuo bih Vam pažnju na VRS. Možete li da mi opišete svoje
4 iskustvo i opažanja, na isti način na koji ste već opisali osobine vojske
5 Armije Bosne i Hercegovine?

6 O: Mi smo imali posla sa nekoliko brigada, sa Skelanskom brigadom i
7 Bratunačkom brigadom. Imali smo kontakte u oblasti Milići. To je delovalo
8 kao vojska, izdavana su naređenja. Bilo je očigledno da oficiri izdaju
9 naređenja, i to je obavljano kao što se inače viđa u vojsci. Trupe oko
10 enklave, sa izuzetkom Milićke brigade, su ličile na vojnu policiju. Nosili
11 su različite uniforme, ali su imali teško naoružanje.

12 Na kraju, mi smo se dvaput suočili sa vojnim jedinicama koje su
13 izgledale i ponašale se u potpunosti kao prave vojne jedinice.

14 P: Iako ste bili zamenik komandanta i odgovoran za logistiku
15 Holandskog bataljona, da li ste i sami učestvovali u patrolama?

16 O: Da, išao sam u otprilike 23 patrole lično.

17 P: Da li su patrole unutar enklave spadale u uobičajene aktivnosti
18 Holandskog bataljona?

19 O: Da, to je tačno.

20 P: Da li ste imali prilike da osmatrate položaje i srpskih i
21 muslimanskih strana lično?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, jesam.

2 P: Da li ste također primetili rovove?

3 O: Da. Sa bosanske, ustvari sa obe strane je bilo rovova. Sa srpske
4 strane su postojale zgrade koje su nalikovale na bunkere, sa bosanske strane
5 rovovi su bili dosta plitki, nisu bili duboki, a koliko smo mogli da vidimo,
6 sa srpske strane rovovi su bili dobro iskopani i čvrsti.

7 P: Šta je s artiljerijskim položajima, gospodine?

8 O: Da, mi smo utvrdili na početku najmanje 16 položaja s artiljerijom
9 i minobacačima, naročito u oblastima Milićke brigade koja se nalazila na
10 zapadnoj strani enklave. Bilo je nekoliko položaja sa topovima, odnosno s
11 artiljerijom.

12 P: A ovi položaji su pripadali kojoj armiji, gospodine?

13 O: Armiji bosanskih Srba.

14 P: Želeo bih da Vam skrenem pažnju za nekoliko trenutaka na jednu
15 drugu temu. U mesecima pre napada Vojske Republike Srpske na enklavu, u julu
16 1995., da li je bilo granatiranja i pucanja u enklavi?

17 O: Da, jeste.

18 P: Da li je bilo paljbe na holandske patrolne i položaje?

19 O: Da, bilo je sve više onoga što mi nazivamo paljbom na patrolne, kao
20 i na naša posmatračka mesta.

21 P: Doći ćemo do toga za koji trenutak, gospodine, ali možete li da se
22 setite otprilike u kom trenutku je došlo do povećanja incidenata sa
23 pucanjem?

24 O: To je bilo u aprilu. U aprilu ili maju počeo je da raste broj
25
26
27
28
29
30

1 takvih incidenata i bio je u porastu do kraja.

2 P: Šta su bili izvori ovih incidenata sa pucanjem, u smislu koja je
3 vojska u njima učestvovala?

4 O: Prema našim izveštajima uglavnom su to činili Srbi, odnosno pucano
5 je sa srpskih položaja. Postoji nekoliko izveštaja po kojima izvor paljbe
6 nije bio poznat, nije bilo poznato ko je pucao, ali uglavnom je paljba
7 dolazila sa položaja bosanskih Srba.

8 P: Da li su na Vas lično pucali sa srpskih položaja?

9 O: Da, jesu, nekoliko puta.

10 P: Kako biste inače, na drugi način, saznali o tome da je dolazilo do
11 incidenata sa granatiranjem i pucanjem?

12 O: Na osnovu izveštaja patrola ili posmatračkih mesta.

13 P: Da li ste ikada lično primetili ili dobili izveštaj o posledicama
14 granatiranja ili incidenata sa pucanjem na civilno stanovništvo?

15 O: Da, nekoliko puta je bilo ranjenih među civilnim stanovništvom. Mi
16 smo se koristili našim sredstvima, našim naoružanim ambulantnim kolima, da
17 tako kažem, kako bismo ljude odvezli do bolnice u Srebrenici.

18 P: Gospodine, da li ste imali slobodu kretanja na srpskoj teritoriji?

19 O: Na srpskoj teritoriji apsolutno nisam.

20 P: A u okviru enklave, u onom delu koji su kontrolisale muslimanske
21 snage?

22 O: Da, sa izuzetkom onoga što nazivamo "Troughlom bandera". U pitanju
23 je jedna zona na zapadnoj strani enklave. Mi smo trebali da imamo slobodu
24 kretanja; kažem trebalo je, jer smo imali na kraju dosta teškoća sa tim da
25 svoje oklopne transportere premestimo na bolji položaj.

26

27

28

29

30

- 1 P: Gospodine, da li ste lično doživeli, imali iskustva sa
2 ograničenjem slobode kretanja u "Trouglu bandera"? Da li je to tačno?
3 O: Da, to je tačno.
4 P: Da li biste ukratko podelili sa Sudom ovo svoje iskustvo?
5 O: Da, kada smo mi pristigli već nije postojala sloboda kretanja,
6 kada smo mi preuzeli dužnost od Holandskog bataljona II u januaru, tako da
7 su postojala naređenja da se ponovo uspostavi sloboda kretanja u ovoj
8 oblasti i da se pusti prva patrola u "Trougao bandera". Međutim, došlo je do
9 izvesnih čarki i problema sa Armijom BiH. Mene je zaustavilo oko 45
10 naoružanih ljudi, sprečilo me da uđem u ovu oblast, također su zaustavljene
11 i druge patrole, i to se sve završilo, manje-više, blokadom tokom nekoliko
12 dana kada smo morali da ostanemo u oblasti, nismo mogli da se vratimo u
13 bazu.
14 P: A sada bih Vam skrenuo pažnju na jednu drugu oblast, gospodine. To
15 je povezano sa Vašom ulogom kao glavnog oficira za logistiku u bataljonu.
16 Vi ste u svom iskazu naveli da je deo Vaših odgovornosti se sastojao
17 u tome da budete svesni potreba za nabavkama u bataljonu. Šta su bile
18 najznačajnije tačke kada je u pitanju snabdevanje Holandskog bataljona?
19 O: Ustvari, pre svega gorivo, jer smo morali da pravimo vlastitu
20 struju i jedini način da to postignemo je bilo uz pomoć generatora, a oni su
21 funkcionisali na dizel.
22 P: Pretpostavljam da su logističke potrebe bataljona bile prenete
23 komandi UNPROFOR-a?
24 O: To je tačno.
25 P: Kako je to obavljano?
26 O: To je obavljano faksom, mi smo pravili spiskove i tražili nabavke,
27
28
29
30

1   tražili smo, naravno, hranu i slično. Dakle, mi bismo tražili šta nam je
2   potrebno od nabavke i to bi bilo poslato u Sarajevo, potom u Zagreb gde se
3   nalazila baza. Tamo je bilo sve pripremljeno. Također je postojala i
4   logistička baza u Busovači, a tamo je također postojala holandska jedinica i
5   oni su ukrcavali namirnice koje su nam potrebne na kamione. Tako je barem
6   trebalo da funkcioniše, da nam se namirnice donesu putem.

7   P: Kada kažete "log baza", Vi mislite na logističku bazu?

8   O: Da, izvinjavam se, na logističku bazu.

9   P: Kako se VRS umešala u ovaj proces sa zahtevima za snabdevanje?

10   O: Svaki konvoj je morao da prihvati VRS, oni su morali da se slože
11   sa konvojem. Ne samo sa činjenicom da se dovoze vozila do nas, već su morali
12   da tačno znaju šta se nalazi u vozilima, i onda bi oni odobrili ili ne bi
13   odobrili sadržaj koji se nalazio u kamionima i količinu koja se nalazila u
14   kamionima.

15   P: A da li je VRS učestvovao u odobrenju listi koje su slate, koliko
16   je Vama poznato?

17   O: Da.

18   P: Listi koje je slalo osoblje za logistiku UNPROFOR-a?

19   O: Da. Morali su da odobre svaku sitnicu koja se nalazila na spisku i
20   da kažu da li je dozvoljeno da se unese ili ne.

21   P: Da li je nekad kategorično zabranjeno unošenje nekih potrepiština?

22   O: U svakom slučaju, municija i sve što je imalo veze sa sistemom
23   naoružanja, rezervnim delovima ili spravama za testiranje. Također je često
24   zabranjivano da se uvoze rezervni delovi za vozila i slično. Također, uvek

25

26

27

28

29

30

1 je bilo zabranjeno da se uvoze aparati za komunikaciju, npr. radio aparati.

2 P: To je možda očigledno pitanje, pošto ste ovo već rekli, ali kada
3 bi VRS jednom odobrio listu, kojim bi sredstvom, prevoznim sredstvom,
4 namirnice bile odnete u holandsku bazu?

5 O: Putem kamiona, holandskih kamiona, putem koji je išao u enklavu.
6 Došli bi iz oblasti Tuzle ili iz oblasti Sarajeva. Odatle bi krenuli.

7 P: Kako biste Vi saznali da je konvoj odobren i da je predviđen
8 njegov dolazak?

9 O: Ponovo putem faksa iz moje baze za logistiku, obavestili bi me
10 tada i šta bi bila tačna sadržina konvoja.

11 P: Da li biste opisali za Pretresno veće, gospodine, proces putem
12 kojeg bi konvoj fizički stigao do bataljona?

13 O: Da, oni bi se dovezli putem, ali ne znam koliko puta bi morali da
14 se zaustave na kontrolnim punktovima bosanskih Srba. Morali bi da izađu, da
15 se identifikuju, tada bi se proverilo tovar u kamionu i proverilo bi se da
16 li je u skladu sa spiskovima koje su nosili sa sobom. Posle svih ovih
17 kontrolnih punktova najzad bi stigli u enklavu, a poslednja kontrola bi bila
18 obavljena duž linije sukoba, u blizini našeg posmatračkog mesta *Papa*, u
19 blizini onoga što smo nazivali "Žutim mostom". To je bio poslednji kontrolni
20 punkt bosanskih Srba.

21 P: Gospodine, da li biste videli neki finalni dokument u kojem bi
22 bilo zapisano da li je VRS najzad odobrio konvoj?

23 O: Da, to je ustvari bio spisak koji bi mi poslali kada je isplaniran
24 konvoj i obavestili bi me kada bi došao. I obično bih dobio ispravljenju

25

26

27

28

29

30

1 listu kada bi konvoj zaista konačno stigao, jer bi na putu do enklave
2 nestalo mnogo štošta.

3 P: Ko Vam je dao taj spisak, gospodine?

4 O: Komandant konvoja.

5 P: Da li ste mogli to da uporedite...

6 O: Da.

7 P: ...sa onim što je UNPROFOR tražio i ono što je VRS odobrio, kad je
8 stigao?

9 O: Da, tako je.

10 P: Da li je ova procedura i da li su ova ograničenja već postojali
11 kad ste stigli u Bosnu?

12 O: Da, tako je. To je bila procedura kako sam je ja zatekao.

13 P: Ali, u određenom trenutku, da li su restrikcije postale još
14 oštrije?

15 O: Da, tako je. Na primer, poslednji konvoj sa gorivom je stigao u
16 februaru.

17 P: A, kao deo vaše misije, Vi ste rekli da je bilo to da se olakša
18 distribucija humanitarne pomoći unutar enklave. Ko je imao glavnu
19 odgovornost za humanitarnu pomoć tamo?

20 O: Da, bilo je nevladinih organizacija, UNHCR je vodio računa o hrani
21 i drugim stvarima, kao i "Lekari bez granica".

22 P: A da li je humanitarna pomoć koja je dolazila u enklavu prolazila
23 kroz isti proces kao i ono što je trebalo Holandskom bataljonu?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, tako je.

2 P: Izvinjavam se, ali molim Vas da napravite pauzu između mog pitanja
3 i Vašeg odgovora. Znam da to nije lako.

4 Kakva je bila uloga Holandskog bataljona, što se tiče konvoja
5 humanitarne pomoći?

6 O: Da obezbeđuje transport na liniji sukoba. Isto tako, kada bi
7 dolazili, kada bi se pojavili na posmatračkom punktu *Papa*, što je bio ulaz u
8 enklavu, mi bi poslali odred - jedinicu tipa vod - koja ih je pratila do
9 skladišta u Srebrenici. Hranu bi uneli u skladište, to bi uradili ljudi iz
10 opštine, lokalne civilne vlasti. Onda, kada bi sve bilo stavljeno u magacin
11 mi bi se povukli, i to je ustvari bio naš posao. Raspodelu i sve ostalo je
12 ustvari radio UNPROFOR zajedno sa ljudima iz opštine.

13 P: A, bez toga da otkrijete identitet ljudi iz UNHCR-a, da li je iko
14 Vama rekao da su i njihovi konvoji podložni istim vrstama restrikcija koje
15 ste Vi ranije opisali?

16 O: Mi smo dobijali malo informacija o tim konvojima UNHCR-a. Uglavnom
17 bi saznali za njih kada bi se pojavili na posmatračkoj tački, i onda bi mi
18 preduzimali akcije. Znam da je jedan konvoj vraćen od strane UNHCR-a zato
19 što su morali da daju deo dizel goriva bosanskim Srbima na njihovom
20 kontrolnom punktu - oni su to odbili i vratili su se - tako da su imali
21 manje-više iste probleme kao i mi.

22 P: Želim sad nešto da Vas pitam o efektu, ili o uticaju tih
23
24
25
26
27
28
29
30

1 restrikcija od strane VRS-a na sposobnost Holandskog bataljona da vrši svoju
2 misiju. Dajte da se prvo pozabavimo nedostatkom goriva. Kako je to uticalo
3 na rad Holandskog bataljona?

4 O: Holandski bataljon je trebao između 8.000 i 9.000 litara benzina
5 dnevno da bi mogli da obavljaju svoj posao. Kako su opadale količine koje
6 smo imali - mi smo imali dnevnu količinu od 250 litara - a to znači da nismo
7 mogli da obavljamo pune patrole, morali smo da dosta toga radimo peške.
8 Nismo imali grejanje zbog nedostatka goriva, morali smo da cepamo drva. Isto
9 tako, nismo mogli da imamo medicinsku stanicu za prvu pomoć, to je neka
10 vrsta bolnice, morali smo to takođe da držimo u funkciji. Nismo mogli da
11 prečišćavamo vodu jer nam je i za to trebalo gorivo, nismo imali dovoljno
12 struje. Na kraju, nismo mogli ni da kuvamo ono hrane što smo imali.

13 P: Molim da sada nešto kažete o uticaju restrikcija VRS-a na
14 snabdevanje oružjem i na održavanje Vašeg sistema oružja. Već ste rekli da
15 je bilo dozvoljeno unositi novo oružje, municiju, rezervne delove u enklavu,
16 ali kako je to uticalo na ono što ste već imali, na sistem koji ste vi već
17 imali postavljen tamo?

18 O: Protivtenkovski sistem - ne moram da objašnjavam kako se zove,
19 tako se zove ta mašina, /?TOW/ - trebalo je to testirati povremeno, inače to
20 ne može da se koristi. Trebala nam je oprema za ispitivanje i testiranje, to
21 nismo mogli da dobijemo. Isto tako, protivtenkovska oruđa, "TOW" i "Dragon",
22 mi smo morali to da koristimo, međutim, pošto nismo mogli da ispitujemo
23 redovno njihov rad, nismo mogli to da koristimo, zato što nismo mogli da
24
25
26
27
28
29
30

1 vidimo koliko ima vlage u sistemu, itd.

2 Onda, municija za minobacače - ne želim sad da ulazim u tehnička
3 objašnjenja - ali na određenim razdaljinama je bilo potrebno dodatno
4 opterećenje za minobacače, a onda mi nismo mogli to da koristimo zato što je
5 ušla vlaga u tu opremu.

6 P: Da li možete da procenite koji procenat municije je mogao da se
7 koristi za minobacače?

8 O: Imali smo oko 15% što smo mogli da koristimo, a do tri četvrtine
9 je bilo neupotrebljivo.

10 P: Vi ste spomenuli taj sistem "TOW". Da li je to raketni sistem?

11 O: Da, to je raketni sistem koji se koristi u protivtenkovskim
12 dejstvima, i njegov domet je oko četiri kilometra.

13 P: A, da li je i municija za to oružje imala rok trajanja?

14 O: Da, u normalnim okolnostima bi svake četiri nedelje morali da
15 zamenimo tu municiju, ali u ovim okolnostima se ispostavilo da nisu trajali
16 duže od šest nedelja, tako da smo morali da zamenjujemo i ono što smo imali
17 po magacinima. Tako da, ustvari, operativna spremnost je bila ravna nuli,

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 što se tiče tih sistema.

2 P: A što se tiče malokalibarske municije, da li se sećate koliko ste
3 imali potrebne municije u julu 1995. godine?

4 O: Prosečni nivo snabdevanja municijom je bio oko 30% od onoga što
5 nam je bilo potrebno.

6 P: A da li se sećate koliko je bila stara vaša municija?

7 O: Da, to je ustvari dovezeno 1994., to je uradio prvi bataljon, a
8 posle toga nije zamenjivana. A, čisto da bi Vam bilo jasnije, u normalnim
9 okolnostima, kada smo spremni za dejstva, mi menjamo čak i malokalibarsku
10 municiju svakih deset dana, zato što opada kvalitet ako se drži municija u
11 oružju.

12 P: A što se tiče zamene vojske Holandskog bataljona, da li je bilo
13 ikakvih ograničenja na mogućnost da se rotira vojska?

14 O: Da, recimo do kraja marta ili aprila bilo je problema sa konvojima
15 koji su dovozili osoblje, ali to je više bilo lakšeg tipa. Nije postojala
16 operativna opasnost, ali od aprila je to bilo sve gotovo i nismo mogli da
17 dovedemo sveže snage više.

18 P: Kad ste došli u januaru 1995., koliko ste imali vojnika koji su
19 bili obučeni za borbu?

20 O: Oko 300. Mislím da je tačan broj 318.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: A nakon tih restrikcija VRS-a, rekli ste da ste imali dosta
2 vojnika koje niste mogli više da uvedete u enklavu. Koliko vas je na kraju
3 ostalo?

4 O: Na kraju nas je ostalo 147.

5 P: A dok ste vi imali problema zbog svih tih restrikcija, da li ste
6 vi koristili jedan poseban izraz u bataljonu da bi opisali ono što se
7 dešava?

8 O: Da, mi smo to nazivali "teror nad konvojima", "konvoj-teror".

9 P: Dajte sada da govorimo o jednoj novoj temi. Rekli ste malopre da
10 je došlo do povećanja incidenata kada bi Srbi gađali patrole Holandskog
11 bataljona i pozicije Holandskog bataljona. Da li je to bilo u okviru i nekih
12 drugih stvari i da li je zbog toga došlo do razgovora sa Armijom Bosne i
13 Hercegovine o tome kako treba braniti enklavu?

14 O: Da, ja sam lično razgovarao sa načelnikom štaba 28. divizije.
15 Problem je bio to što smo mi bili trupe Ujedinjenih nacija, i kao takvi smo
16 bili nepristrasni. Međutim, bilo je apsolutno nemoguće vršiti radnje
17 sprečavanja sa posmatračkih mesta. U slučaju da dođe do srpskog napada,
18 nismo bili u stanju da bilo šta branimo ili da ih sprečimo da uđu, tako da
19 smo imali vrlo čudan razgovor o tome kako bi to sve izgledalo. Recimo,
20 pitanje koje je postavio načelnik štaba 28. divizije je bilo: "Šta će
21 UNPROFOR da uradi kada Srbi napadnu enklavu?" A, po mojim naređenjima, ja
22 sam bio ovlašćen samo da branim svoju posmatračku tačku.

23 Tako da smo mi onda se dogovorili da, ako ja branim svoju posmatračku
24
25
26
27
28
29
30

1 tačku, osmatračnicu, bosanska vojska, tj. Muslimani bi onda branili taj
2 prostor između, ne uključujući i osmatračnicu. Ja bih još uvek onda bio deo
3 neutralnih, nepristrasnih snaga UN-a, a oni bi pokrili one delove između
4 osmatračnice, tako da bi onda donekle naša odbrana bila koordinirana.

5 P: U tim razgovorima, da li je nešto o čemu ste razmišljali takođe
6 bila ustvari bezbednost vaših sopstvenih snaga na tim posmatračkim tačkama,
7 u slučaju da dođe do napada? Konkretno, govorim o tome ako bi Vam bilo
8 poznato šta bi muslimanske snage radile.

9 O: Sigurnost mojih vojnika nije bila toliko bitna. Poenta je da, kada
10 je nemoguće i kada imate dve strane koje operišu, ili čak tri strane koje
11 operišu unutar jednog sektora, a dve strane... /sic/ Poenta je da dve strane
12 ne sarađuju nego da, manje-više, imaju isti cilj, a to je da se ona treća
13 strana spreči da uđe u enklavu, a to ne može da se uradi bez nekakve
14 koordinacije na licu mesta. Na primer, ako imamo muslimanske snage koje se
15 nalaze odmah pored posmatračkog mesta, a one odu, a ne obaveste nas o tome,
16 onda ja imam veliki problem zato što bi onda moje posmatračko mesto bilo
17 istureno unutar sektora bosanskih Srba i bilo bi samo i opkoljeno. Mislim da
18 je to odgovor na Vaše pitanje.

19 P: Mislim da ste Vi upravo aludirali na ovo, ali da li je bilo nešto
20 u samoj vrsti posmatračkih mesta, zbog čega je bila potrebna ovakva vrsta
21 razgovora?

22 O: Problem je bio da se ispoštuje naređenje da se ometa druga strana
23 zbog lokacija posmatračkih mesta. Smatralo se da, u te svrhe, njihovi
24 položaji su bili potpuno smešni. Mi smo bili na vrhu brda. Čak smo morali da
25 uključujemo svetla noću da bi se znalo da smo mi još uvek tu. Mesta su bila

26
27
28
29
30

1   okrečena u belo, tako da smo bili otvorena meta ako bi bilo šta krenulo
2   pogrešnim putem. A ako onda još tu imate operacije koje nisu koordinirane od
3   strane treće strane, a to je bila bosansko-muslimanska vojska, onda je
4   ustvari u takvoj situaciji bilo smešno i izvoditi bilo kakvu odbranu.

5   P: Želim sada da govorimo o napadu VRS-a na posmatračnicu *Echo*. Da li
6   se sećate kog je to bilo datuma?

7   O: To je bilo početkom juna, 3. juna.

8   P: Možete li da opišete Veću šta se desilo?

9   O: Mi smo dobili izveštaj od čete *Bravo*, koja je pokrivala taj kraj,
10   da je bilo nekih pokreta snaga ispred posmatračnice *Echo*. Radilo se ustvari
11   o srpskoj pešadiji. Onda je srpska pešadija putem megafona rekla ljudima na
12   posmatračnici da moraju da idu, da moraju da se povuku, zato što su Srbi
13   hteli da dođu. Četa "B" je tražila od mene odobrenje da to i urade, ja im to
14   nisam odobrio, onda su bili izloženi napadu i na kraju su Srbi preuzeli
15   posmatračnicu *Echo*, a posada se u poslednjem trenutku povukla uz moje
16   odobrenje.

17   P: Kad govorite o napadu, kakav je bio taj napad na posmatračnicu?

18   O: U napad je bilo uključeno oko četrdesetak vojnika pešadije, i
19   imali su jedan tenk, kao i jedan top kod Zelenog Jadra.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: I da li je došlo do pucnjave?

2 O: Da, apsolutno.

3 P: I posmatračnica je oštećena?

4 O: Da, toranj je pogođen, posmatrački toranj je pogođen od strane
5 glavnog tenka i čitav kraj je bio izložen vatri. Radilo se o
6 protivtenkovskom topu koji je ustvari korišćen za podršku srpskog napada.

7 P: A posle napada, da li ste preduzeli neke korake da ponovo dođete
8 na posmatračnicu *Echo*?

9 O: Da. Ja sam naredio četi "B" da pošalje dva oklopna vozila da
10 blokiraju pristup samoj Srebrenici, što znači da je to bilo u pravcu severa,
11 da se tu blokira pristup enklavi. Tu je bilo nekoliko hiljada izbeglica, u
12 tom kraju, i ako bi imali pristup posmatračnici čitav kraj bi bio podložan
13 srpskom napadu.

14 P: Spomenuli ste 300 izbeglica.

15 O: Ne, mislim da se radi 3.000.

16 P: Vi ste upotrijebili riječ "*fugitives*", kao bjegunci - na šta ste
17 mislili pod tim?

18 O: Pa, to su ljudi, ustvari, koji su 1993. došli u to područje, ali
19 to nisu bili mještani. To su bili muslimanske izbjeglice koje su došle iz
20 područja oko enklave, i došli su ovdje i tu su bili smješteni.

21 G. THAYER: [simultani prevod] Mislim da je ovo možda dobar trenutak
22 da pokažemo kartu 6 - neko ko zna da barata elektronskom sudnicom. Riječ je
23 o karti koja nosi broj 2111. Ako bismo mogli malo da podignemo kartu, samo
24 malo. Hvala.

25

26

27

28

29

30

- 1 P: Gospodine, da li imate pred sobom taj snimak?
- 2 O: Da, imam.
- 3 P: Možete li opisati šta prikazuje ova karta?
- 4 O: Pa, vidite enklavu, i tačke pored kojih su slova - to su naša
- 5 posmatračka mjesta. Kada sam govorio o blokiranju prilaza Srbima, mogućeg
- 6 prilaza Srbima, nakon što je zauzeto posmatračko mjesto *Echo*, to je
- 7 rezultiralo postavljanjem posmatračkih mjesta *Uniform* i *Sierra*. I, *Sierra* je
- 8 bila tamo gdje je bio onaj projekat smještaja izbjeglica, a *Uniform* ili
- 9 *Uniforma* je bila na višem terenu, na prilazu gradu iz Srebrenice.
- 10 P: A ta posmatračka mjesta koja ste opisali bila su smještena na jug-
- 11 jugoistok od enklave, kao što se vidi na ovoj karti?
- 12 O: Da, tako je.
- 13 P: I oni su obilježeni slovima "G", "U" i "S", ako se ide od desna
- 14 nalijevo?
- 15 O: Da, tako je. "S" je oznaka za *Sierra*, a "U" za *Uniform* - uniforma.
- 16 P: Vi ste govorili da je to bila vojno značajna lokacija.
- 17 O: Pa, posmatračko mjesto *Echo* je bilo upravo na putu koji je išao
- 18 istok-zapad, i to se može vidjeti na karti. To je put koji ide prema Zelenom
- 19 Jadru. To je vrlo važna veza istok-zapad, i ovaj mali ugao koji vidite na
- 20 karti, to je unutar bosanske enklave, tako da oni nisu mogli da koriste taj
- 21 put.
- 22 Tu je također značajno područje gdje su bile postavljene mine, i to
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 je bila veza istok-zapad. Nemoguće je bilo ići tim putem, zbog toga je... To
2 je bila svrha napada, da bi se imala kontrola nad tim putem i da bi se taj
3 put mogao koristiti, da bi ga Srbi mogli koristiti.

4 P: A šta Vas je brinulo u vezi sa tim švedskim projektom smještaja
5 izbjeglica? To ste ranije pomenuli.

6 O: Pa, tamo je bilo oko 3.000 civila, izbjeglica, i mi smo mislili da
7 bi oni mogli biti ugroženi, da postoji velika opasnost od vojske bosanskih
8 Srba, ako bi oni ušli u to područje, a ako se ne bi zaustavili. I zbog toga
9 smo mi naredili da se ide na posmatračka mjesta "S" i "U", i da se blokiraju
10 ti prilazi.

11 P: Povećanje paljbe izbliza od strane VRS-a i napad na posmatračko
12 mjesto *Echo*, i mogući napad na taj smještajni projekat, švedski smještajni
13 projekat, da li je to navelo na specifičnu komunikaciju pukovnika
14 Karremansa, odnosno na njegovo obraćanje komandi iznad njega?

15 O: Ja znam da je on procijenio situaciju kao kritičnu i jasno je na
16 to ukazao. Ne samo na činjenicu da su Srbi zauzeli dio enklave, već na
17 situaciju u kojoj se nalaze civili.

18 P: I ponovo ste djelimično o tome svjedočili - ne tražim mnogo
19 detalja - ali da li je eliminacija posmatračkog mjesta *Echo* dovela do
20 internih rasprava unutar Holandskog bataljona u vezi sa akcijama koje treba
21 preduzeti u slučaju da Vojska Republike Srpske ima veće namjere u odnosu na
22 enklavu?

23 O: Na početku smo mislili da je to početak velikog napada na enklavu,
24 ali kako nisu produžili iz pravca sjevera, moje vlastite trupe su uspjele

25
26
27
28
29
30

1 da dođu što dalje na jug, na posmatračka mjesta "S" i "U". I na početku mi
2 očigledno nismo shvatili o čemu se radi - činilo se da to nije veliki napad,
3 jer ako se vodi uspješan veliki napad onda se nastavlja sa napadom da biste
4 održali ravnotežu u napadu - i mi smo mislili da je to jednostavno neki
5 slučaj testiranja snaga, zato smo zaključili da su oni samo htjeli da zauzmu
6 taj put koji sam upravo opisao.

7 P: Sada kad je Pretresno vijeće već čulo iskaze o napadu VRS-a na
8 enklavu - ne želim da se time sada bavimo, iz sata u sat šta se desilo -
9 želio bih da sada, praktično, prođemo hronološki kroz neke glavne događaje i
10 ono čega se Vi sjećate u vezi s tim događajima do kojih je došlo nakon
11 napada.

12 Gdje ste se Vi nalazili kada je Vojska Republike Srpske napala
13 enklavu u julu 1995., 6. jula?

14 O: Bio sam u operativnoj sobi.

15 P: A možete li opisati izvještaje koje ste dobijali u vezi sa
16 koncentracijom glavnog napada?

17 O: Pa, to je ustvari počelo oko 6. jula, bilo je pucnjave u području
18 posmatračkog mjesta *Foxtrot* - "F", ako želite da ga tako obilježimo -
19 povećala se paljba i direktno se pucalo na posmatračko mjesto, ali bilo je
20 granatiranja i drugih područja, mada je očigledno glavni udar bio na
21 posmatračko mjesto *Foxtrot*, "F".

22 P: Više nam nije na ekranu karta 6, i neću tražiti da se vrati - a,
23 još je tu? U redu.

24 Da li biste nam samo pokazali gdje se nalazio OP *Foxtrot*?

25
26
27
28
29
30

1 O: Pa, to je u području koje sam ranije opisao, to je jugoistočna
2 granica enklave. Vidite tačku sa slovom "F".

3 U kombinaciji sa "U" i "S", imali smo prodor Srba, barem na ovo
4 posmatračko mjesto, i glavni udar u srpskoj akciji bio je direktno na
5 područje "F", na posmatračko mjesto *Foxtrot* na jugoistočnom dijelu enklave.

6 P: A posmatračko mjesto *Foxtrot* je sjeverno od posmatračkog mjesta
7 *Echo*?

8 O: Da, tako je.

9 P: Hvala. Da li ste dobijali izvještaje da se granatira sâmo mjesto
10 Srebrenica?

11 O: Da, četa "B" je izvještavala o nasumičnom granatiranju mjesta i
12 također je bilo granatiranja položaja južno od centra grada, na samom rubu
13 grada.

14 P: A kako je četa *Charlie* ili glavna baza u Potočarima, kako su oni
15 prošli u tome?

16 O: Pa, bilo je pucnjave na bazu UN-a u Potočarima i neposrednu
17 okolinu, ali je najviše pucnjave bilo u području posmatračkog mjesta
18 *Foxtrot*.

19 P: Da li ste počeli da dobijate izvještaje o civilnim žrtvama u samom
20 mjestu Srebrenici i na drugim mjestima?

21 O: Četa "B" je izvještavala o tome da je vidjela da civile odvoze u
22 bolnicu, civilnu bolnicu u Srebrenici.

23 P: A Holandski bataljon je pomagao u prebacivanju ranjenika?
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Da, mi smo imali oklopna sanitetska kola - znate na šta mislim - i
2 kada smo bili u blizini mi smo prebacivali ljude, ranjene ljude u bolnicu.

3 P: Možete li nam opisati kakva je to bila vatra usmjerena na
4 posmatračko mjesto *Foxtrot*?

5 O: Pa, sve vrste vatre. Vatra iz puškomitraljeza malog kalibra, zatim
6 tenkovska vatra i minobacači.

7 P: Da li je postojalo naređenje u vezi s tim šta treba da rade
8 holandski vojnici na posmatračkim mjestima u slučaju da su napadnuti?

9 O: Da, postojalo je naređenje da brane posmatračko mjesto, i također
10 naređenje komandirima četa da ne treba da traže naređenje za povlačenje
11 prije nego što se povuku.

12 P: Gospodine, gledam u transkript, ali u transkriptu u odgovoru piše
13 da je naređenje bilo da brane posmatračko mjesto, a naređenje za komandira
14 čete je bilo da on ne treba da traži dozvolu za povlačenje prije nego što se
15 povuče Armija Bosne i Hercegovine.

16 Možete li objasniti to malo?

17 O: Pa, ne možete reći komandiru posmatračkog mjesta da on mora da se
18 distancira od toga kada treba da se povuče sa posmatračkog mjesta. Ali - ja
19 moram da pazim da Vam ne kažem neke taktičke stvari, neke taktičke detalje -
20 ali s obzirom na mjesto gdje su se nalazila posmatračka mjesta, bilo je lako
21 da se neprijatelj vrlo /?dosta/ približi tom posmatračkom mjestu, a to znači
22 da je vrijeme za povlačenje vrlo kratko. Prema tome, ne možete prepustiti
23 lokalnom naredniku, nekom podoficiru da o tome odluči. To mora da odluči
24 komandir čete, i tu postoje smjernice koje se mogu tražiti, a kada je riječ
25 o položajima Armije Bosne i Hercegovine, ne možete dobiti nikakav pristanak
26 za povlačenje sa posmatračkog mjesta.

27

28

29

30

1 P: Znači, drugim riječima, ako se postavlja pitanje pristanka, vama
2 nije bilo odobreno povlačenje sve dok su tamo bile muslimanske snage?

3 O: Tako je.

4 P: Vaš prethodni odgovor pokreće jedno pitanje koje je u vezi s tim,
5 koje želim da postavim. Rekli ste da, kad ste napadnuti 6. jula, događaji su
6 se jako brzo odvijali i donošene su odluke u Holandskom bataljonu. Da li se
7 to tako može reći?

8 O: Da.

9 P: Možete li općenito opisati kako se promijenio proces donošenja
10 odluka, ako se uopšte promijenio, tokom ovih događaja koji su uslijedili?

11 O: Pa, moram nešto da objasnim. Već smo raspravljali o tome da je
12 veliki dio našeg ljudstva bio u Zagrebu, da se nisu mogli vratiti u enklavu.
13 Obično je bataljon imao tri oficira za logistiku. To su bili operativni
14 oficiri i oni su ustvari bili taktički dio komande kada je riječ o tome da
15 posmatračka mjesta dođu pod paljbu, ali sva trojica su bili u Zagrebu, tako
16 da je bio samo jedan oficir koji je mogao da koordinira štab bataljona i to
17 nije bilo lako. To znači da je pukovnika mogao u bilo kom trenutku pozvati
18 neki general s bilo kog mjesta i ustvari ja sam bio u toj operativnoj
19 prostoriji gdje su se donosile taktičke odluke jer su morale jako brzo da se
20 donose, jer su to bile smjernice u vezi sa daljim postupanjem. To je bilo
21 donošenje odluka u roku od nekoliko sekundi.

22 P: Želim da sada pređemo na 8. juli. To je dan kada je vojnik Van
23 Renssen ubijen, kad je poginuo. Da li se sjećate da je tog dana pucano i da
24 je konačno palo posmatračko mjesto *Foxtrot*?

25

26

27

28

29

30

1 O: Da. Kao što sam već rekao, povećala se vatra na to posmatračko
2 mjesto. Njegovi odbrambeni zidovi su razneseni tenkovskom vatrom i oni su
3 zatražili dozvolu da se povuku. Ja sam dao dozvolu, jer tamo više nije bilo
4 predstavnika Bosne i Hercegovine, ali oni su sačekali pauzu u pucnjavi da se
5 povuku i bilo je prekasno. Pregazile su ih srpske snage, ali im je bilo
6 dozvoljeno da se povuku u Srebrenicu.

7 Nekih 700 metara na tom putu prema Srebrenici zaustavljeni su na
8 položaju Armije Bosne i Hercegovine. To je bio položaj 28. divizije.
9 Komandant ih nije htio pustiti da prođu. To je bio, ustvari, komandir čete.
10 I oni su pokušali da pređu tu blokadu koja je postavljena na putu, i tokom
11 tog pokušaja jedan od vojnika Armije Bosne i Hercegovine /sic/ je pucao na
12 oklopni transporter i pogodio je artiljerca koji još nije bio postavio
13 pancir, nije bio zaštićen.

14 G. THAYER: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, ostalo nam
15 je još par minuta do pauze, ali možda je ovo dobar trenutak za pauzu?

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Napravićemo pauzu od 25 minuta,
17 počev od sada. Hvala Vam.

18 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

19 ... Početak pauze u 10.27h

20 ... Sjednica nastavljena u 11.00h

21 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Izvolite sestti.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Čini mi se da su svi na mestu.

23 Izvolite, gospodine Thayer.

24 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

25 P: Pre nego što ponovo počnemo, gospodine, moram da Vam kažem da mi
26
27
28
29
30

1 je preneti molba da govorite što je moguće sporije i da pravite što je
2 moguće dužu pauzu između pitanja i odgovora. Ja ću isto raditi na tome.

3 O: I ja.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, to je klopka u koju puno ljudi
5 upada. Naravno, očekujem od vas da budete kooperativni u ovom smislu.

6 G. THAYER: [simultani prevod]

7 P: Gospodine, mi smo završili pre pauze u onom trenutku kada je pao
8 posmatrački punkt *Foxtrot*, 8. jula. A sada da se osvrnemo na 9. jul. Da li
9 se sećate izveštaja koje ste dobili o tome šta se događalo sa preostalim
10 posmatračkim mestima? I da pogledamo prvo posmatračko mesto *Mike*, a onda
11 *Sierra* i *Uniform*.

12 O: Posmatračko mesto *Mike* se nalazilo na severnoj granici enklave, i
13 bilo je nekih izveštaja gde se govorilo da je posmatračko mesto izloženo
14 vatri minobacača i direktnoj vatri. Tu smo dobili izveštaj od komandanta
15 čete "C" koji je tražio od mene dozvolu da se povuče nekoliko stotina metara
16 da bi izbegao tu vatru. Ta dozvola mu je data i, koliko se ja sećam, on je
17 zauzeo položaj na samoj ivici sela Jaglici. Zatim, posmatračka mesta *Sierra*
18 i *Uniform*, Srbi su počeli onda nešto što smo mi smatrali krađom, oduzimanjem
19 stvari /?s posmatračkih mjesta/. Ne znam da li je posmatračko mesto *Sierra* i
20 *Uniform* palo devetog, što je moguće bilo tog dana.

21 Zapravo, ono što je nama javljeno početkom devetog je da se nastavlja
22 bitka u tom području, najverovatnije između snaga bosanske vojske i srpskih
23 snaga, i da je posmatračko mesto *Uniform* također bilo izloženo vatri.

24 P: Jeste li dobili podatak da izbeglice koje su bile sklonjene u
25 švedskom skloništu su krenule?

26

27

28

29

30

1 O: Kao što sam rekao, ne sećam se je li to bilo 9. ili 10., ali
2 Sierra je pala, pala je pod kontrolu VRS-a, i onda sam ja naredio četi "B"
3 da pošalje jedan drugi oklopni transporter, da ponovo pokuša da blokira
4 pristup koji je išao ka ovom švedskom skloništu. Taj oklopni transporter je
5 morao da prođe zapadnim putem, a onda kroz šumu gde je naišao na puno ljudi
6 civila koji su se tamo krili, i oni su zaključili da je to upravo ta
7 populacija koja se nalazila u švedskom skloništu. Neki od tih civila su bili
8 kretali ka gradu Srebrenici, ali ne znam da li su svi stigli u Srebrenicu.

9 P: Devetog jula, da li se sećate da ste dobili neka uputstva, neke
10 direktive od više komande UNPROFOR-a?

11 O: Da, naređeno nam je da branimo grad Srebrenicu svim vojnim
12 sredstvima.

13 P: I jeste li Vi sproveli to naređenje i izdali naknadno naređenje
14 Vašim snagama na osnovu njega?

15 O: Da, ja sam napisao operativno naređenje četi "B", naredivši im da
16 zauzmu blokadne položaje na južnoj ivici, na južnom delu grada Srebrenica.
17 Mi smo ih ojačali sa nekoliko oklopnih transportera koje smo zvali *QRF*, i to
18 su zapravo bile snage za brzo reagovanje, iz druge čete. Dakle, pokušali smo
19 da ih opremimo da budu u stanju da izvedu taj zadatak.

20 P: A koja je bila svrha tog odbrambenog položaja, gospodine svedok?

21 O: Pa, svrha je bila bukvalno da se odbrani Srebrenica, što znači da
22 se spreči da Srbi uđu u sam grad.

23 P: Gospodine, sada bih Vam, uz pomoć sudskog poslužitelja, pokazao
24 jedan dokument koji smo tek nedavno dobili. Odbrani smo dali jedan primerak

25

26

27

28

29

30

1   prevoda. Taj dokument i dalje nema broj po pravilu 65ter, nije još dobio
2   nikakav sudski evidencioni broj. Dakle, ja ću ga samo staviti na grafoskop
3   za sada. Imam primerke ovog dokumenta, kao i engleski prevod za sudije,
4   ukoliko to njima bude potrebno. Ja ću zamoliti da pukovnik Franken čita
5   original na holandskom i da ga istovremeno i prevodi.

6   SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak, gospodine Thayer. Da
7   se prvo dogovorimo oko ovoga.

8   Ono što vidimo na grafoskopu je ovaj dokument na holandskom, i sem
9   svedoka nema nas baš puno koji mogu da razumeju šta tamo piše. Ono što je
10   važnije je da mi sada možemo da pratimo na engleskom, tako da, ukoliko
11   postoji prevod ovog dokumenta, ja predlažem da zamenimo original sa
12   engleskom verzijom, tako da optuženi može da prati kada se neko poziva na
13   neke delove ovog dokumenta. A, u međuvremenu, neka svedok uzme primerak na
14   kom god jeziku želi. Naravno, on treba da ima i primerak na holandskom.

15   G. THAYER: [simultani prevod] Hvala Vam na ovim uputstvima, časni
16   Sude.

17   P: Da li imate sad, gospodine, holandsku verziju pred sobom?

18   O: Da.

19   P: I vidim da imamo prvu stranu engleskog prevoda na ekranu. Engleski
20   prevod... Možete li reći od koga je ovo pismo i kome je upućeno?

21   SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak, gospodine Thayer. Ja
22   se izvinjavam što Vas prekidam.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Ali ono što predlažem je da poslužitelj ovo uzme i da to dostavi
2 gospodinu Popoviću, i da se ovo prosledi onda svim ostalim optuženim tako da
3 oni budu upoznati sa tim o kakvom se dokumentu radi.

4 G. JOSSE: [simultani prevod] Časni Sude, ja sam dao jedan primerak
5 gospodinu Gveri, i on to sigurno može da gleda zajedno sa gospodinom
6 Pandurevićem.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] I da li neko od Odbrane možda nema
8 ovaj dokument, pa im je potreban? I dokument na B/H/S-u, a ne samo na
9 engleskom, ili imate i jedan i drugi? U redu, imate i jedan i drugi.

10 Izvolite, gospodine Thayer.

11 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala.

12 P: Gospodine, Vi sada imate pred sobom primerak na holandskom. Da li
13 prepoznajete šta je to?

14 O: Da, to je naredba koju sam ja izdao komandantu čete "B", kapetanu
15 Groenu, a tiče se odbrane grada Srebrenica.

16 P: I ako malo pomerimo dokument gore - hvala - prvi pasus je
17 naslovljen "Zadatak". Možete li ukratko da prepričate šta stoji u tom
18 pasusu?

19 O: Šta treba da uradi, gde i na kom položaju. Tu se kaže da on mora
20 da pripremi i... ovde se kaže: "da organizuje", iako u holandskom originalu
21 kaže: "da uspostavi odbranu na južnom delu Srebrenice". I ja mu onda kažem:
22 "levo i istočna granica", što znači da treba da obavi zadatak na tom
23 području.

24 I onda se kaže: "Ovim se, zapravo, daje 'zeleno svetlo'", što znači
25
26
27
28
29
30

1 da smo mi pravili razliku između "plavih operacija", a to su operacije koje
2 su vođene u kontekstu UN-a. Plavo je boja koja označava našu opremu, plave
3 šlemove, itd. "Zeleno naređenje" konkretno znači da on može odmah da koristi
4 sva sredstva, bez ikakvih ograničenja koja nameće UN, da bi sproveo ovo
5 naređenje. To znači: "Postupi na uobičajeni način, ne kao pripadnik snaga
6 UN-a". To sam ja mislio kad sam rekao da je ovo "zeleno naređenje", mislio
7 sam da je to pravo vojno naređenje.

8 P: I onda, kad pogledamo dole, piše: "Kretanje". Možete li nam
9 opisati šta se tu kaže?

10 O: To znači da se koriste sva sredstva, da smo mi na sve moguće
11 načine njemu poslali pojačanje sa nekim pripadnicima i sa oklopnim
12 transporterima i protivtenkovskim naoružanjem, i da to naređenje znači da
13 treba da se napusti kamp u Potočarima i da treba da stignu u Srebrenicu u
14 3.30h ujutro.

15 P: Sada bih hteo da se osvrnemo na drugu stranu engleskog prevoda. I
16 samo hoću da kažem za zapisnik da holandska verzija je samo na jednoj
17 strani, ali engleski ide na dve strane, pa pogledajte sada tu drugu stranu,
18 naročito ovde gde stoji: "Odredbe o koordinaciji". Samo ukratko nam recite o
19 čemu se radi.

20 O: Da, ja sam lično odabrao komandanta ovog položaja, zato što
21 komandant čete "B" je i dalje bio odgovoran za celu ovu zonu, i ja sam
22 odabrao konkretno kapetana Hagemana na koga mi je skrenuo pažnju komandant
23 ovih odbrambenih položaja. Ovde se kaže: "U 5.00h sve jedinice treba da budu
24 na položajima."

25

26

27

28

29

30

1 I ovde koristimo jednu holandsku skraćenicu koja znači: "Budite spremni na
2 to da ćete dobiti podršku iz vazduha, blisku podršku iz vazduha".

3 P: Hvala lepo, više nam neće trebati ovaj dokument.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Bourgon. Samo
5 trenutak, zapravo. Dobro, mislim da je ovo jasno, samo sam hteo da proverim
6 transkript i da vidim da je ova bliska podrška iz vazduha označena kao
7 skraćenicu CAS. Da, to je sad jasno.

8 Izvolite, gospodine Bourgon.

9 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala lepo, časni Sude. Samo sam hteo
10 da skrenem pažnju Veću da ovaj dokument koji ja koristim /?je korišten/ je
11 novi dokument koji se nikad nije ranije pojavio na spiskovima dokaznih
12 predmeta Tužilaštva, nema broj po pravilu 65ter.

13 I mi bi normalno uložili prigovor, zato što Tužilaštvo, pre nego što
14 koristi bilo kakav dokument, mora da traži dozvolu da se on koristi u
15 sudnici, ukoliko on nije prvobitno bio na spisku po pravilu 65ter. Iako je
16 ovaj dokument Tužilaštvo tek nedavno dobilo, kao što su nam rekli, ono što
17 mi vidimo na ovom dokumentu je da je on već označen sa ERN brojem, što znači
18 da je bio u posedu Tužilaštva već neko vreme, ali oni su iz nekog razloga
19 odlučili da ga ne iskoriste i da ga ne stave na svoj spisak po pravilu
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 65ter.

2 Mi insistiramo, časni Sude, na tome da kada se radi o ovakvim
3 dokumentima Tužilaštvo mora prvo da objasni zašto ovaj dokument nije bio na
4 njihovom prvobitnom spisku, odakle je ovaj dokument, i mora nam se dati
5 dovoljno vremena da se mi pripremimo. Mi smo ovaj dokument dobili tek juče.

6 Mi smo odlučili da ne ulažemo prigovor, upravo zato da bi gospodin
7 Franken mogao danas da nastavi da svedoči, ali hoćemo da skrenemo pažnju
8 Veća na ovo.

9 Druga stvar vezana za ovaj dokument, a to će se odnositi i na neke
10 druge dokumente, je da postoje određeni komentari koji se nalaze u zagradama
11 na ovom dokumentu, i čini se da je to nešto što je dodala prevodilačka
12 služba. Recimo, na ovom dokumentu imamo skraćenicu *QRF*, a to je zapravo
13 "snage za hitno reagovanje", dakle, a onda postoji recimo znak pitanja.

14 Ima razlike između pravog prevoda i nagađanja oko toga šta jedna
15 skraćunica može da znači, i mi smatramo da ovde nema mesta nagađanju kad se
16 radi o tome da se tumače ove skraćenice.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine Bourgon.
18 Ukoliko Vi imate ikakvih sumnji u vezi sa ovim rečima koje se nalaze u
19 zagradama, to možete da rešite u unakrsnom ispitivanju svedoka. To je prvo.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1   A ovo drugo što ste Vi rekli, ja sam shvatio gospodina Thayera da je
2   Tužilaštvo tek nedavno dobilo ovaj dokument. Da li Vi to sada osporavate?

3   G. BOURGON: [simultani prevod] Časni Sude, mi smo dobili neke beleške
4   od Tužilaštva, i nama nije sasvim jasno kad su oni došli u posed ovog
5   dokumenta, jer na osnovu nekih podataka koje mi imamo ono što se ovde
6   spominje i ono što se spominje u pismu koje smo mi dobili od mog kolege -
7   spominje se ovo "zeleno", ili vojno naređenje, koje ima ERN broj.

8   Što se tiče ovog dokumenta, govori se o posebnom postupku po pravilu
9   70, gde se daje dozvola za korišćenje ovog dokumenta, što znači da je
10   Tužilaštvo već imalo ovaj dokument, ali iz nekog razloga su odlučili da ga
11   ne koriste, a sada su odjednom odlučili da ga koriste. Dakle, tu postoji
12   velika razlika između toga da li oni uopšte nisu imali ovaj dokument nego su
13   ga tek nedavno dobili, ili su ga imali odavno ali su rešili bili da ga ne
14   koriste.

15   Prema tome, moj uvaženi kolega mora ovo da objasni. Ukoliko oni žele
16   da koriste ovaj dokument, oni moraju da kažu: Imamo novi dokument, dobili
17   smo ga odatle i odatle, želimo da ga koristimo iz ovih razloga. A onda je na
18   Veću da odluči da li im se to treba dozvoliti ili ne.

19   SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine Bourgon.

20   Gospodine Thayer, Vaše objašnjenje je bilo da je ovaj dokument nešto
21   što ste Vi dobili tek nedavno, i to je naravno očigledno objašnjenje za to

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 što ovaj dokument nije uključen na spisak po pravilu 65ter, i ja mislim da
2 Vi morate sada da odgovorite na ovo što je izneo Vaš kolega iz Odbrane.

3 G. THAYER: [simultani prevod] Da, časni Sude. Moj uvaženi kolega je
4 sasvim ispravno izneo svoj komentar za ova dva dokumenta, i mi ćemo to
5 objašnjavati tokom svedočenja pukovnika Frankena.

6 Ja sam pogrešio kad sam govorio o ovom konkretnom dokumentu. To je
7 dokument koji smo mi imali i pre. On nije bio identifikovan, koliko ja znam,
8 odnosno niko nije ranije znao da on postoji. On je bio priložen uz izjavu
9 jednog drugog oficira iz Holandskog bataljona, niko ga nije video do sada i
10 tek je nedavno došao meni u ruke, ovaj dokument. I ja sam pokušao da nađem
11 pukovnika Frankena, da stupim u kontakt sa njim, da dobijem od njega dozvolu
12 da se ukida ona privilegija po pravilu 70, tako da može da se koristi ovaj
13 dokument.

14 Dakle, imali smo ga u kolekciji. I ja mislim da, iako je postojao u
15 kolekciji, niko nije video ovaj konkretni dokument. Ja sam naišao na njega
16 kad sam vodio jednu veliku pretragu po pravilu 68, koje redovno radimo u
17 skladu sa našim konstantnim obavezama.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak, zaustavite se ovde.

19 Dakle, to je objašnjenje koje Vi imate za Odbranu. Jeste li Vi
20 zadovoljni?

21 G. BOURGON: [simultani prevod] Za današnje svrhe da, možemo da
22 nastavimo, ali ovo pitanje može da se pokrene i ubuduće, za druge svedoke.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Ali ja ne želim sada da ometam svedočenje ovog svedoka.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu.

3 Što se tiče drugog pitanja, Tužilaštvo?

4 G. THAYER: [simultani prevod] Časni Sude, što se tiče ovog drugog
5 dokumenta, mi smo ga dobili tek prošlog četvrtka, i to su dokumenti koje smo
6 mi našli kada smo pokrenuli pretragu po zahtevu branioca, gospodina
7 Miletića. I, dobili smo, dakle, konkretan ovaj zahtev da se obratimo NIOD-u
8 za ove dokumente koje smo očekivali da ćemo koristiti za svedoke koji
9 svedoče uživo. To smo uradili. Očekujemo da ćemo dobiti ove dokumente
10 uskoro. Oni će biti prevedeni što je moguće pre i dostavljeni Odbrani.

11 Jedan od ovih dokumenata je preveden prošle nedelje i mi smo ih danas
12 dostavili braniocima. Dokument je dobijen u četvrtak, preveden u petak i u
13 subotu, i onda obelodanjen danas. Ovaj dokument na koji se ja sada osvrćem i
14 koji ja koristim sa pukovnikom Frankenom još uvek nije bio preveden. To je
15 samo dokument o kojem sam ja razgovarao sa gospodinom McCloskeyem preko
16 vikenda. Doneli smo odluku da ima dokaznu vrednost i tražili smo da se on
17 prevede.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala lijepo, gospodine Thayer.

19 I ja pretpostavljam da Vi, gospodine Bourgon, govorite u ime ostalih
20 timova Odbrane?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. BOURGON: [simultani prevod] Ja nisam razgovarao sa svojim
2 kolegama, ali mislim da je to tako. Nisam sa svima razgovarao /?u ime svih
3 govorio/, jer nisam prvo s njima provjerio.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvinjavam se ako sam to pogrešno
5 shvatio.

6 Da li bilo ko od timova Odbrane želi da se pridruži stavu koji je
7 imao gospodin Bourgon, i to i u vezi sa prvim i u vezi sa drugim dokumentom?
8 Drugim riječima, u redu, možemo nastaviti.

9 Da, gospodine Thayer. Hvala Vam za objašnjenje i zahvaljujem se
10 timovima Odbrane na njihovoj saradnji.

11 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.

12 P: Samo jedno, posljednje pitanje u vezi sa tim odbrambenim ili
13 zaprečnim položajima. Oprostite ako ste na to već ranije odgovorili, ali
14 koliko je bilo tih odbrambenih položaja i kakva ste im imena dodijelili?

15 O: Pa, prvobitno su planirana četiri odbrambena položaja. Zvali su se
16 od *Bravo 1* do *Bravo 4*, i bio je jedan planirani položaj za istureno komandno
17 mjesto za kontrolu zračnog prostora, što znači da je taj tim bio u stanju da
18 navodi avione koji bi napadali mete.

19 P: Da li se sjećate približno kada su postavljeni vaši odbrambeni
20 položaji?

21 O: Pa, pošto su imali probleme da zauzmu svoje položaje - sprječavala
22 ih je srpska vatra u tome - to je bilo negdje oko 6.30h tog jutra.

23 P: To bi bilo jutro 10. jula?

24 O: Da, to je tačno.

25

26

27

28

29

30

1 P: A sada da nastavimo tamo gdje ste stali ranije. Kakve ste
2 izvještaje dobijali u vezi sa vatrom na položaje Holandskog bataljona i na
3 osoblje Holandskog bataljona? Dakle, da pođemo od tih odbrambenih položaja.

4 O: Pa, komandant, kapetan Hageman, koji se nalazio na centralnom
5 položaju u *Bravo 2*, nije bio u mogućnosti da tamo dođe jer je bio izložen
6 vatri, i morali su da povuku glavni tenk sa puta, i svoj oklopni
7 transporter. A položaj na zapadnoj strani, *Bravo 1*, je morao da promjeni
8 svoju poziciju, također zbog toga što je bio izložen žestokoj vatri
9 artiljerije i tenkova, srpskih tenkova. *Bravo 4*, na istoku, nije imao
10 problema da zauzme svoj prvobitni položaj, i *Bravo 3* također je morao da
11 promijeni položaj zato što je bio izložen vatri iz puškomitraljeza, tako da
12 je morao da obavlja isti posao na drugom mjestu.

13 P: Pomenuli ste položaj kapetana Hagemana, da je on bio izložen vatri
14 i da se morao skloniti s puta. Da li ste preduzeli bilo kakve položaje
15 /?korake/ da izvučete vozilo?

16 O: Pa, pokušali smo da izvučemo vozilo. Bili smo na položaju u
17 Potočarima, i ja sam poslao jednu jedinicu koja je isto došla, bila izložena
18 vatri odmah na kapiji u Potočarima, i to vatri iz antitenkovskog topa koji
19 se nalazio na poziciji u području posmatračkog mjesta *Papa*. Pokušali smo da
20 odemo do vozila kapetana Hagemana, ali smo ponovo bili izloženi vatri, i
21 došlo je do borbe kod *Tango 55*. Naime, bili smo izloženi vatri iz borbenog
22 tenka. Ali, na kraju nismo uspjeli da izvučemo to vozilo.

23 P: Da li ste dobili ikakve izvještaje o povredama koje su pretrpjeli
24 vojnici Holandskog bataljona i ostali članovi posade?

25 O: Da, bilo je nekoliko rana od šrapnela, dakle lakih povreda na
26 onima koji su bili na tim položajima i morali da rade tokom toga što su
27 izloženi vatri.

28
29
30

1 P: Da li su, također, pripadnici posade na odbrambenim položajima
2 zadobili povrede?

3 O: Da, na *Bravo 1* i na zapadnom položaju bila su tri ili četiri
4 ranjenika od šrapnela, i također mitraljezac koji je bio uz kapetana
5 Hagemana je bio povrijeđen.

6 P: A sada bih želio da se usmjerimo na samu četu *Bravo* u tom
7 području.

8 O: Da.

9 P: Koje ste izvještaje dobijali o napadu 10. jula u tom području?

10 O: Pa, rekao sam, naši su odbrambeni položaji bili pod vatrom, bilo
11 je teško granatiranje same Srebrenice, uključujući i našu bazu. Bilo je
12 izvještaja o ranjenima, ali nismo ih izbrojali jer su oni odvedeni u civilnu
13 bolnicu. Mi smo imali puno posla radeći druge stvari.

14 P: Da li ste Vi, u jednom trenutku, zatražili da se izbroje
15 detonacije ili artiljerijske eksplozije tog dana?

16 O. Standardna procedura je bila da, ako dođe do granatiranja patrola
17 ili posmatrača, onda se zabilježi količina i, ako se zna, oružje iz kojeg je
18 to ispaljeno. Četa "B" je to uradila desetog, ali ja sam im naredio da
19 prestanu s tim kada su došli do broja 160 ili 200, jer sam mislio da to više
20 nema nikakvog smisla, da se takve stvari izvještavaju, jer to je samo bilo
21 popunjavanje papira.

22 P: Da li ste u to vrijeme bili u mogućnosti da identifikujete i,
23 također, da izbrojite artiljerijske i položaje Vojske Republike Srpske i
24 položaje sa kojih je dolazila vatra?

25 O: Da, već smo znali za oko 16 položaja, ali onda smo izbrojali oko
26
27
28
29
30

1 32 artiljerijska ili minobacačka položaja koji su bili aktivni. Dobili smo
2 izvještaje o šest različitih borbenih tenkova, operacija koje su vodili
3 borbeni tenkovi.

4 P: U tom trenutku, 10. jula, da li se sjećate da je Holandski
5 bataljon dobio ultimatum od Vojske Republike Srpske?

6 O: Kažete desetog?

7 P: Da, desetog ili približno tog datuma.

8 O: Pa, ako se dobro sjećam, UN je poslao ultimatum Srbima, bosanskim
9 Srbima, i oni su reagovali ultimatumom koji su poslali Holandskom bataljonu.
10 Ustvari, rekli su: U redu, prestanite sa vašim neprijateljskim aktivnostima
11 i dogovorićemo se da se može napustiti *Papa*, i da se omogući civilnom
12 stanovništvu da napusti enklavu. Tražili su da mi ostavimo svoju opremu i
13 naoružanje i slično, koliko se ja sjećam.

14 P: U redu. Želim da Vam pokažem jedan dokument.

15 G. THAYER: [simultani prevod] I, za zapisnik, to je drugi dokument
16 koji sam ranije opisao, koji smo tek dobili. Uz pomoć poslužitelja ja ću ga
17 staviti na grafoskop.

18 P: Gospodine, imate pred sobom dokument na holandskom. Ja ću Vas samo
19 zamoliti da pogledate taj dokument i da ga pročitate. Ponovo smo u postupku
20 prevođenja tog dokumenta, tako da za sada, uz dozvolu Vijeća, ja ću Vas
21 zamoliti da prevedete na engleski direktno sa ovog dokumenta. I, kada to
22 budete radili, još je važnije da pravite pauze, jer je to izuzetno važno,
23 kako bi optuženi mogli da shvate ono što se govori.

24 Sad kad ste vidjeli taj dokument, možete li nam opisati šta je to?

25 O: To je ustvari pisana verzija radio poruke koju smo dobili od
26
27
28
29
30

1 Vojske Republike Srpske. Ja sam pokušao da objasnim detalje, ali vidim ovdje
2 detalje. Tiče se informacije komande čete "B", jer druga komanda je bila u
3 području štaba, tako da sam to mogao da uradim usmeno, ali kapetan Groen je
4 bio u Srebrenici, tako da sam morao to njemu da pošaljem. Bio sam zabrinut
5 za ultimatum koji smo dobili od vojske bosanskih Srba, i tu se kaže: "UN
6 nije razoružao Muslimane; prema tome, mi ćemo to uraditi. Od 11. juna u
7 6.00h do 48 sati kasnije, civili i vojnici Bosne i Hercegovine, Holandski
8 bataljon treba da predaju naoružanje i da napuste enklavu preko 'Žutog
9 mosta'."

10 "Žuti most" je bio kontrolni punkt bosanskih Srba u sjevernom dijelu
11 enklave.

12 P: Dozvolite da Vas tu zaustavim.

13 O: Da li idem prebrzo?

14 P: Ne, ne, sve je u redu, želim samo nešto da pojasnimo.

15 Ovaj konkretni paragraf, tu je jedna riječ koja se pojavljuje prije
16 linije u kojoj je BSA, prije ultimatumu. Piše: "*Betreft*".

17 O: *Betreft*, to je holandska riječ koja znači "zabrinuti smo",
18 "brige". Dakle, zabrinuti smo za ultimatum vojske Bosne i Hercegovine. Ja
19 sam to bukvalno preveo.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Izvinjavam se što sam Vas prekinuo, Vi ste govorili o posljednjem
2 redu u tom paragrafu.

3 O: "UNHCR i ostale nevladine organizacije mogu napustiti enklavu
4 odmah preko 'Žutog mosta'."

5 "Žuti most" je mjesto gdje je bio srpski kontrolni punkt.

6 G. THAYER: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, upravo smo
7 dobili engleski prevod ovog dokumenta. Mogu to da stavim na grafoskop i da
8 radimo pomoću toga ili, ako želite, možemo da nastavimo sa prevodom sa
9 holandskog koji nam omogućava pukovnik Franken.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Bolje da to zamijenimo engleskom
11 verzijom, da svi imamo mogućnost da to vidimo, i da provjerimo ono što smo
12 upravo čuli.

13 G. THAYER: [simultani prevod] Mi imamo ekstra kopije prevoda na
14 engleski i možemo to da podijelimo.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, molim.

16 G. THAYER: [simultani prevod] Mogu li nastaviti, časni Sude?

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Svakako.

18 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala.

19 P: Gospodine, slobodno se oslanjajte na holandsku verziju koju imate
20 pred sobom ili na engleski prevod, pored. Donji dio ovog memoranduma, da li
21 biste to objasnili Pretresnom vijeću?

22 O: Da, ali moram da kažem nešto o prevodu prvo, u prevodu prvog
23
24
25
26
27
28
29
30

1 dijela. Kaže se: "Holandski bataljon može predati oružje," kao da postoji
2 mogućnost da se to ne uradi. To nije bila situacija, mi smo morali da
3 predamo svoje oružje.

4 Drugi dio, "Reakcija UN-a" je bila da vojska bosanskih Srba treba da
5 se povuče na linije Morillon; dakle, to je granica UN-a, granica enklave.
6 Bile su tri granice: granica Armije Bosne i Hercegovine, armija /?granica/
7 Vojske Republike Srpske, i UN granica, i one su se bitno razlikovale.

8 Svaki "AV" - a to je holandska skraćenica za "napad". Dakle, time se
9 misli da treba zaustaviti sa svakim napadom. I povlačenje treba, dakle,
10 povlačenje na te linije Morillon treba da počne u 6.00h sutra ujutro. To je
11 bila reakcija UN-a, i ovo je poruka bila da se obavijesti komandir čete "B",
12 da bi znao šta se dešava na tom nivou.

13 P: Hvala, završio sam s tim dokumentom, hvala Vam lijepo.

14 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Šta znači u najgornjem redu:
15 "Obrađeno 13. jula"?

16 SVJEDOK: [simultani prevod] Time se kaže da je to uloženo ili da je
17 obrađeno 13., ali to nisam uradio ja već neko drugi ko je napravio tu
18 kopiju, ili već šta.

19 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala lijepo.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala sudiji Kwonu.

21 Gospodine Bourgon?

22 G. BOURGON: [simultani prevod] Želio bih samo da pojasnim nešto što
23 je svjedok rekao. On je komentarisao prevod, a ja bih samo želio da znam

24

25

26

27

28

29

30

1 da li je to suštinski komentar ili u originalu piše nešto drugo, da ne piše
2 da oni "mogu da predaju oružje"?

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Shvatam.

4 Pukovniče... gospodine Franken, čuli ste ovu napomenu. Mislim da možete
5 lako na to da odgovorite.

6 SVJEDOK: [simultani prevod] To je vrlo značajan komentar jer je to
7 greška u prevodu. Jer u prvobitnoj poruci piše: "Morate da predate oružje",
8 a u prevodu piše: "Možete da predate", i time se daje mogućnost da se ne
9 preda oružje. I mislim da je to vrlo relevantno, jer to nije bila stvarnost.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, možete nastaviti.

11 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Hvala, gospođo
12 poslužiteljice.

13 P: Gospodine, sada dolazimo do 11. jula. Da li ste tada već i Vi
14 dobijali izvještaje u vezi sa sudbinom preostalih osmatračnica? Vi ste već
15 ranije koristili izraz "Pacman", video-igra *Pacman*. Šta ste pod tim mislili?

16 O: Pa, mislio sam pod tim da su Srbi zauzimali jednu za drugom
17 osmatračnicu. Nakon incidenta kod osmatračnice *Foxtrot* - pod tim mislim
18 ubistva jednog od mojih vojnika - mi smo naredili da se sa osmatračnice
19 povlače kad dobiju dozvolu da se povuku, kada se postigne sporazum sa
20 lokalnim muslimanskim komandantom, jer smo željeli da spriječimo da bude
21 ubijen još neki vojnik, i to da ga ubije muslimanska vojska.

22 Kada kažem "Pacman", video-igra, to je: jedan po jedan Muslimani su
23 napuštali svoje položaje, i moja posmatračka mjesta su se našla potpuno

24

25

26

27

28

29

30

1 okružena vojskom bosanskih Srba. Tog dana - a ne znam tačno koja je
2 osmatračnica kad pala - ali na kraju osmatračnice *Charlie* i *Alpha* su još
3 uvijek se držale, bile su na svojim položajima. *Delta* je bila na drugom
4 položaju, više na sjever, a manje-više sve ostale su bile zauzete ili su se
5 povukli. Sa izuzetkom osmatračnice *Papa*, naravno, jer nju smo držali na
6 sjevernom ulazu i ona je funkcionisala.

7 P: Šta se dogodilo sa vojnicima Holandskog bataljona koji su bili
8 ljudstvo u ovim posmatračnicama kada su ih napale ili savladale snage VRS?

9 O: Oni su manje-više morali da predaju svoje oružje malog kalibra i
10 odvedeni su sa svojim oklopnim transporterima, bilo u Bratunac. Neki od njih
11 su ostali neko vreme u ovoj oblasti, odnosno u oblasti koja se nalazi južno
12 od enklave. Odvedeni su u Miliće, ali na kraju su svi završili u Bratuncu.

13 P: Na osnovu izveštaja koje ste dobijali, da li su vojnici bili
14 slobodni da odu sa te lokacije u Bratuncu?

15 O: Ne, oni su bili ratni zarobljenici. Bili su zarobljenici.

16 P: U nekom trenutku 11. jula, da li ste doneli odluku da izdate bilo
17 kakvo naređenje u vezi sa produživanjem odbrane grada Srebrenica?

18 O: Tako je. Situacija je bila sledeća: došlo je do napada desetog. Na
19 večer napada mi smo otvorili paljbu na srpsku vojsku, oni su se povukli. Onda
20 smo ujutro 11. otkrili da je 28. muslimanska divizija nestala, više nije
21 bilo nikoga.

22 Što se tiče stanovništva, mislim na civile, oni su se u ogromnom
23
24
25
26
27
28
29
30

1 broju premeštali u sam grad i u našu bazu "B" čete. Tada smo mi pokušali da
2 ih povedemo u smeru Potočara. Komandant čete "B" je imao vojnike na putu.
3 Oni su počeli da se kreću u smeru Potočara, što je značilo da odbrana
4 Srebrenice, praznog grada, više nije imala nikakvu svrhu, tako da sam izdao
5 naređenje četi "B" da se povuče na začelje ove kolone izbeglica, na severni
6 položaj. Njegov zadatak je bio da ostane između Srba i civila, i da ih
7 odvede na sever. Ako dođete u Potočare /sic/, da zauzmu položaj na južnom
8 delu Potočara, a onda opet da počnu da blokiraju svaki pokušaj Srba da se
9 približe.

10 Drugi razlog zbog kojeg sam naredio povlačenje iz Srebrenice jeste
11 taj da je u to vreme otišla 28. divizija Muslimana, i da je bilo srpske
12 pešadije na gornjem delu, u odnosu na moj levi i desni bok, tako da smo se
13 mi sklonili sa tadašnjih položaja.

14 P: Opisali ste kretanje bosanskih, muslimanskih izbeglica zajedno sa
15 nekim od Vaših ljudi ka severu. Da li ste dobili neki izveštaj o tome kakvo
16 je bilo njihovo iskustvo dok su se kretali ka severu?

17 O: Mene je, naravno, komandant "B" čete podrobno obavestio o tome gde
18 su njihovi položaji i kako dalje napreduju. Dobio sam izveštaje o
19 granatiranju kolone. Mi smo skupljali ranjene, zatim smo ih stavljali na
20 oklopna vozila i odvozili ih u Potočare. To su, uopšte, bili izveštaji koje
21 sam dobijao jer većina izveštaja nije bila relevantna.

22 P: Da li se sećate kakva je paljba vršena na kolonu?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Da, uglavnom je u pitanju bila paljba iz minobacača i
2 artiljerijska paljba.

3 P: Da li ste se logistički pripremili za dolazak ovih izbeglica, s
4 obzirom na informacije koje ste dobijali, gospodine?

5 O: Da, naredio sam komandantu baze da se povuče u bazu.

6 P: Dozvolite mi da Vas ovde zaustavim. Šta ste time želeli da kažete?

7 O: Kako se to zove uobičajenim engleskim? Bilo je reči o tome da se
8 otkrije koji je bezbedan put ka bazi, jer je put koji se nalazio ispred naše
9 baze bio izložen direktno srpskoj artiljeriji i srpskim tenkovima, i zbog
10 toga nisam želeo da se civili kreću tim putem, jer sam imao razloga da
11 verujem da će na njih biti pucao.

12 On je onda tako i postupio, i imali smo vodiče koji su ljude vodili u
13 našu bazu u Potočarima, a ja sam svom ljudstvu za logistiku i svom
14 sanitarnom osoblju naložio da se pripreme da prihvate ove ljude, a napravili
15 smo mesta za prvu pomoć, itd.

16 P: Vi ste opisali da ste želeli da se kolona izbeglica ne nalazi
17 izložena direktno srpskoj paljbi. Možete li malo detaljnije da nam opišete
18 gde se nalazila ova artiljerija i kakav je, ustvari, tip oružja bio
19 korišćen?

20 O: U oblasti osmatračkog mesta *Papa* nalazio se jedan mali greben u
21 donjem delu, i na tom položaju se nalazio jedan protivtenkovski top koji je
22 sve vreme pucao na našu bazu. Videli smo da je bilo mnogo tenkova i, osim
23 toga, postojali su različiti sistemi za lansiranje projektila.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. THAYER: [simultani prevod] Molio bih da se na *e-court*u pokaže
2 PO1516, i molim Vas da ga okrenete obrnuto. Ako bismo možda mogli malo da se
3 udaljimo? Samo još malo molim, da se udaljimo ako možemo? Savršeno, hvala
4 Vam.

5 P: Gospodine, vidite li sliku na ekranu?

6 O: Vidim.

7 P: Molim Vas da pokušate da se orijentišete i da vidite otprilike, da
8 prepoznate gde se ovo nalazi.

9 O: Ustvari, ovo je fotografija iz vazduha, lokacija naše glavne
10 komande u Potočarima, i osim toga vidimo deo sela Potočari. Ovaj put koji
11 vidite kreće se iz pravca severa i istoka i to je put koji vodi od Bratunca
12 do Srebrenice.

13 P: U redu. Postaviću Vam neka konkretnija pitanja o nekim crtama na
14 ovoj mapi, o nekim mestima, ali u načelu, u stanju ste da prepoznate
15 različite strukture i mesta na ovom dokumentu na osnovu svog iskustva?

16 O: Da.

17 P: U redu. Uz pomoć gospođe poslužiteljke zamoliću Vas da uzmete
18 jednu olovku i pokazaću Vam kako to možete da učinite. Ovo je, ustvari, neka
19 vrsta lekcije o putovanju kroz vreme.

20 U redu. Molio bih Vas da napišete "Baza UN" sa desne strane same baze
21 koju ste prepoznali na fotografiji. Molim Vas samo da nacrtate jednu
22 strelicu koja bi vodila do te baze.

23 O: [obilježava]

24 P: Da li vidite oblast koja Vam je bila poznata kao autobusko
25
26
27
28
29
30

1 preduzeće?
2 O: Da, vidim.
3 P: Možete li, molim Vas, da napišete "autobuska baza" sa desne strane
4 i da dodate jednu strelicu, molim?
5 O: [obilježava]
6 P: Da li vidite zonu u kojoj su se nalazile napuštene fabrike i koju
7 ste upravo pomenuli? Ako je vidite, molim Vas da napišete "fabrike" i da
8 jednu strelicu nacrtate pored.
9 O: [obilježava]
10 P: Možete li da prepoznate lokaciju koja Vam je bila poznata kao
11 "Bela kuća"? Ako možete -
12 O: Da, mogu.
13 P: Ako možete, molim Vas da sa desne strane tog objekta napišete
14 "Bela kuća" i da nacrtate jednu strelicu.
15 O: [obilježava]
16 P: Samo radi zapisnika, ka severu se ide gore, prema gore na ovoj
17 fotografiji, a ka jugu se ide južno /?dole/. Je li to tačno?
18 O: [obilježava]
19 P: Hvala Vam, gospodine. Možete li da označite, prema tome kako se Vi
20 sećate, koji je put major Otter odabrao da bi se primile izbeglice?
21 O: Da. Nisam bio siguran da li se to nalazilo između ovih zgrada ili
22 je, pak, put prolazio sa zapadne strane ovih zgrada. Uopšte uzev, mi smo
23 došli sa juga i napravili smo rupu u ogradi, i tamo smo postavili znak kuda
24 su oni prošli /sic/.
25
26
27
28
29
30

1 P: A gde je, fizički gledano, u bazi Ujedinjenih nacija pruženo
2 utočište izbeglicama?
3 O: U samom središtu baze, na lokaciji gde se nalazi ova fabrika.
4 P: Možete li da napišete jedno "X" na tom mestu, molim?
5 O: [obilježava]
6 P: Da li biste, također, mogli da napišete svoje inicijale i datum na
7 dokumentu, molim Vas?
8 O: [obilježava]
9 P: Hvala Vam, gospodine.
10 O: Nema na čemu.
11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A ovaj dokument ćete uneti u spis u
12 nešto kasnijoj fazi? U redu, gospodine Thayer.
13 G. THAYER: [simultani prevod] Mislim da smo za sada završili sa ovim
14 dokumentom. Ukoliko je on snimljen, mislim da možemo da, onako, prekrstimo
15 prste radi sreće i da se rastanemo sa njim.
16 Hvala Vam, gospođo poslužiteljka.
17 P: Gospodine, kako ste utvrdili da je baza bila isuviše puna za one
18 svrhe za koje ste Vi želeli da je upotrebite?
19 O: Pošto sam imao iskustva u situaciji u Srebrenici - s obzirom na
20 slobodu kretanja uz oružana sredstva dok je bilo svih tih ljudi, s obzirom
21 /nerazgovijetno/ da mi nismo imali tu slobodu kretanja - ja sam morao da
22 garantujem, pošto je to bila poslednja oblast Ujedinjenih nacija u enklavi,
23 da postoji sloboda kretanja u bazi. Morao sam da budem u stanju da se krećem
24 sa svojim naoružanjem i sa svojim oklopnim transporterima, ako je to
25 potrebno. Osim toga, mi nismo želeli da izbeglice mogu da vide pripadnici
26 vojske bosanskih Srba, a naročito nismo želeli da se nalaze direktno u
27 paljbenoj liniji artiljerije i tenkova koje sam Vam ranije već opisao. Zbog
28 toga sam odlučio da se koristim ovom zgradom. To je, ustvari, jedina zgrada
29 gde je postojao zaklon, i bila je suviše puna.
30

1 P: A kuda su usmerene izbeglice nakon toga, gospodine?

2 O: Pa, manje-više su ostali u oblasti autobuske stanice, oko fabrika
3 koje su bile u toj zoni i sa druge strane, sa zapadne strane puta.

4 P: Koje ste Vi već obeležili na fotografiji?

5 O: Da, jesam.

6 P: U redu, sada bih želeo da se osvrnemo na jedan drugi dokument
7 /?dogadaĳ/, popodne 11. jula. U nekom trenutku zaista je pružena podrška iz
8 vazduha?

9 O: To je tačno.

10 P: Da li je Vojska Republike Srpske uopšte reagovala na bilo koji
11 način na ovu blisku podršku iz vazduha?

12 O: Da. Mislim da je bilo oko 14.00h kada smo dobili blisku podršku iz
13 vazduha. Putem komunikacionih sredstava sam saznao za naša oklopna vozila,
14 kako stoje u Bratuncu. U njima je također bilo ljudstvo, i sa nekih
15 posmatračkih mesta dobio sam poruku na engleskom koju je pročitao jedan od
16 mojih podoficira, i on mi je rekao da podrška iz vazduha mora smesta da
17 prestane, inače bi vojska bosanskih Srba mogla da granatira oblast naše
18 baze, uključujući i one lokacije gde se nalaze izbeglice, i da bi također
19 pobili moje vojnike koji su bili zarobljenici.

20 P: Hajde prvo da se koncentrišemo na ovaj drugi deo poruke. Koliko
21 ste ozbiljno shvatili pretnje Vašem osoblju?

22 O: Da. Pa i ne baš toliko ozbiljno. Po mom mišljenju, jedino što su
23 mogli da učine jeste da ih koriste kao zaklon na važnim lokacijama, kao neku
24 vrstu ljudskog štita, kao što su to ranije već činili u drugim delovima

25

26

27

28

29

30

1 Bosne. Ja nisam zaista verovao da će ih pogubiti.

2 P: Koliko ste ozbiljno shvatili pretnju da će se granatirati baza i
3 izbeglice koje su se nalazile u bazi?

4 O: Vrlo ozbiljno, zato što su to već i ranije činili. Ono što hoću
5 time da kažem jeste da mislim da su već otvarali vatru na izbeglice iz
6 svakog naoružanja kojim su raspolagali.

7 P: Da li - nakon što ste primili ovu pretnju - da li je zaista
8 otvorena paljba na bazu?

9 O: Da. Verovatno su želeli da se uvere da ćemo im poverovati, jer
10 ubrzo nakon toga došlo je do paljbe iz minobacača. Pucano je na oblast oko
11 autobuske stanice, a nešto kasnije došlo je i do paljbe iz višecevniha bacača
12 raketa. To je sistem koji je postojao u oblasti Potočari.

13 P: Da li je bilo ranjenih među izbeglicama usred ove paljbe,
14 gospodine?

15 O: Da, bilo je ranjenih, ali ne mogu da Vam kažem tačno koliko ih je
16 bilo, jer je u masi došlo, naravno, do ogromne panike.

17 P: Ne bih Vam skretao /?Želio bih Vam skrenuti/ pažnju na neke
18 momente o kojima je Pretresno veće već čulo bitna svedočenja, pošto smo kroz
19 to već prošli sa puno pojedinosti - mislim na niz susreta u hotelu "Fontana"
20 između večeri 11. i narednog dana, 12. jula.

21 Samo ukratko, gospodine, da li Vam je pukovnik Karremans referisao
22 posle prvog sastanka?

23 O: Da, jeste, posle prvog sastanka.

24 P: Posle tog prvog sastanka, Vi ste trebali da utvrdite predstavnike
25 muslimanskog stanovništva za drugi sastanak. Je li to tačno, gospodine?

26

27

28

29

30

- 1 O: Da, to je tačno.
- 2 P: Sećate li se imena te osobe?
- 3 O: Da. Gospodin Mandić je prvi učestvovao u ovom komitetu.
- 4 P: Da li ste videli gospodina Mandića -
- 5 O: Da.
- 6 P: Molio bih Vas da pravite pauze između odgovora. Da li ste videli
- 7 gospodina Mandića kada se vratio sa tog drugog sastanka?
- 8 O: Da. Gospodin Mandić je došao na sastanak.
- 9 P: I kako Vam je on delovao kada ste ga videli?
- 10 O: Gospodin Mandić je bio veoma nervozan. On je gotovo bio u panici.
- 11 Mi smo razgovarali i on je želeo da razgovara sa svojom vladom. Pokušali smo
- 12 to i da učinimo uveče, ali nismo mogli ni sa kim da stupimo u kontakt.
- 13 Naravno, postojao je odgovorni ministar u Vladi BiH, ali njega nisu smeli da
- 14 ometaju zato što je večerao. Tako, gospodin Mandić je ostao suočen sa svojim
- 15 problemom i ja sam pokušao da mu pružim podršku.
- 16 P: Da li je pukovnik Karremans Vas obavestio o onome što je bilo
- 17 posle drugog sastanka te noći?
- 18 O: Da.
- 19 P: Znači, može se reći da do uveče 11. izbeglice su već manje-više
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1   napunile bazu i bile su u fabrici u tom delu i u onom delu gde su bili
2   autobusi prema jugu?

3   O: Da, već je bila tu masa ljudi uveče 11., a 12. su još pristizale
4   manje grupe, ali je već bila tu velika gomila ljudi.

5   P: U tom trenutku, koje ste Vi mere preduzeli što se tiče njihove
6   bezbednosti i da ih zbrinete?

7   O: Što se tiče bezbednosti, ja sam imenovao komandanta jednog da bude
8   komandant straže. Imali smo nekoliko isturenih mesta, punktova, oko tog
9   dela. Isto tako, naređenje je bilo da se spreče srpske strane /?snage/ ili
10   bilo koje druge strane /?snage/ da uđu u taj deo. A što se tiče
11   zbrinjavanja, imali smo prvu pomoć, dve stanice gde se pružala prva pomoć,
12   tu su bili lekari i drugo medicinsko osoblje. Delili smo vodu i neku hranu,
13   a ni mi nismo imali mnogo hrane, ali to smo radili.

14   P: Vi ste dosta vremena proveli u operativnoj sali /prevod engleskog
15   transkripta: "centru operacija"/, zar ne?

16   O: Da, tako je.

17   P: Ali da li ste bez obzora na to i izlazili napolje i kretali se
18   okolo?

19   O: Da, mislio sam da je važno da ja izađem, ne samo da čujem
20   izveštaje, već i da sopstvenim očima vidim šta se dešava, tako da sam barem
21   dvaput dnevno izlazio napolje u obilazak.

22   P: Da li ste videli koji su uslovi tamo bili?

23   O: Da, jesam.

24   P: Uslovi u kojima su se nalazile izbeglice?

25   O: Da, tako je.

26   P: Možete li da opišete kako su Vam tada izgledale izbeglice?

27

28

29

30

1 O: Bile su umorne, ljudi su bili umorni, u lošem stanju. Bili su
2 letargični, nisu ni na šta reagovali. Jednostavno su bili svako upućen sam
3 na sebe, nisu bili spremni jedni drugima da pomažu. Izgledali su kao da za
4 njih svet više ne posto.

5 P: Da li ste mogli da procenite, otprilike, koliko je muslimanskih
6 muškaraca bilo u bazi, i uopšte koliko ih je bilo među tim izbeglicama koje
7 su se okupljale?

8 O: U samoj bazi nismo bili sigurni koliko ih je bilo zato što mi
9 nismo brojali /kako je prevedeno/. Ustvari, postoji spisak, znalo se manje-
10 više koliko ih ima, a izvan same baze bilo ih je između 600 i 800, otprilike
11 toliko.

12 P: Rekli smo da ćemo kasnije da se bavimo spiskom, ali da li imate
13 predstavu o tome koliko je bilo muslimanskih muškaraca u samoj bazi?

14 O: Da. Procenjivali smo taj broj na oko 300.

15 P: Molim Vas da se sada pozabavimo sledećim danom. To je bio 12.
16 juli.

17 O: Da.

18 P: Došlo je do pešadijskog napada koji je počeo to jutro. Možete li
19 da nam opišete šta ste sve videli?

20 O: Oni su napredovali na način na koji to čini jedna obučena
21 jedinica. Ljudi su bili u jednoj liniji, podržavao ih je borbeni tenk koji
22 je išao sa strane /?sjevera/ iz pravca Potočara, iz pravca posmatračnice
23 Papa i opšteg pravca iz Bratunca. Bili su obučeni u uniforme, regularne

24

25

26

27

28

29

30

1 uniforme. Svi su imali iste uniforme. Očigledno je postojala komunikacija
2 između posade tenka i pešadinaca ispred. Izgledali su kao jedna normalna
3 vojska.

4 P: Gde je bio pukovnik Karremans tada?

5 O: On je već bio na putu ili na tom trećem sastanku sa Mladićem, a to
6 je bilo u Bratuncu, u hotelu.

7 P: Znači, napad koji ste Vi videli je započeo negde rano ujutro
8 dvanaestog?

9 O: Oko 10.15h ili 10.30h, tako nešto.

10 P: Znači, nije to rano, za jedno vojno lice, za jednog vojnika?

11 O: Ne, nije.

12 P: Da li ste kasnije tog jutra imali neposredne kontakte sa nekim
13 pripadnicima VRS snaga kad su već ušli u potočare?

14 O: Mislite lično?

15 P: Da.

16 O: Kasnije, kada se pukovnik Karremans vratio sa svog sastanka sa
17 Mladićem, i kad mi je pričao šta se desilo, kasnije sam imao kontakt sa
18 jednim pukovnikom...

19 PREVODILAC: Prevodilac nije čuo ime.

20 O: ...a on je bio oficir sa Pala koji je bio zadužen za evakuaciju
21 civilnog stanovništva.

22 P: Pre nego što Vas /?Da Vas/ prekinem -

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pre nego što nastavimo, molim da
24 svedok ponovi ime koje je rekao jer nije ušlo u transkript.

25 Pukovniče, izvolite.

26

27

28

29

30

1 SVJEDOK: [simultani prevod] Mislim da se radi o Akamoviću /u
2 engleskom transkriptu: "Aćamović"/, časni Sude.
3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu, hvala Vam.
4 Gospodine Thayer, izvolite nastavite.
5 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala Vam, časni Sude.
6 P: Pre nego što budemo govorili o visokim oficirima iz srpske vojske
7 sa kojima ste se susretali, da li ste sreli jednu grupu drugih VRS vojnika
8 negde u blizini baze?
9 O: Da, ja sam dobio izveštaj da je par srpskih vojnika htelo da uđe u
10 bazu, ne kroz glavnu kapiju nego kroz jednu drugu kapiju koja se nije
11 koristila. Ja sam to čuo od majora Ruttena, i ja sam lično otišao tamo i to
12 sam zabranio. Ja sam hteo da sprečim da izbije tamo nekakva tuča ili bitka
13 blizu izbeglica. Ja sam, ustvari, njima dozvolio da uđu sa još dvojicom, da
14 provere da li je u bazi bilo ikakvih pripadnika 28. divizije, tako da sam ih
15 ja pratio sa još četiri-pet vojnika, mojih vojnika, i bili su u bazi oko
16 četiri minute, i ponovo su izašli.
17 P: Da li se sećate kako su izgledali ti vojnici?
18 O: Da, nosili su različite uniforme. Par njih je imalo tamne
19 uniforme, bilo je vojnika sa psima i na moj zahtev neko je prišao. Bio je
20 jedan vojnik koji je govorio engleski, on je rekao da je on komandant.
21 P: Da li su svi vojnici bili iz iste jedinice, da li Vam se to tako
22 činilo, ili su bili iz različitih jedinica?
23 O: Iz različitih jedinica. Jer, ustvari, nisu imali svi iste
24 uniforme.
25
26
27
28
29
30

1 P: Dajte da nastavimo sada tamo gde ste Vi počeli.
2 Da li se u neko doba pukovnik Karremans vratio sa tog sastanka u
3 Bratuncu?
4 O: Da, to je tačno. E sad, ako hoćete da Vam kažem koliko je sati
5 bilo tada, mislim da je to bilo ubrzo nakon 12.00h.
6 P: I, da li Vam je rekao šta je bilo na sastanku?
7 O: On je počeo, ali nije mogao da završi sve, jer dok mi je govorio
8 šta je bilo, ja sam primio izveštaj da ima jako puno autobusa i kamiona koji
9 dolaze iz pravca severa, tako da je on prestao da me izveštava i ja sam
10 počeo da organizujem stvari, barem sam pokušao.
11 P: I da li ste tada imali kontakt sa ovim oficijrom VRS-a?
12 O: Ne, to je bilo kasnije, to je bilo oko 2 ili 3 sata popodne.
13 P: U redu, dajte onda sada da razgovaramo o tom Vašem susretu sa
14 pukovnikom Aćamovićem. Da li Vam je on rekao šta je on radio tu?
15 O: To je bio vrlo kratak sastanak. Prišao mi je, rekao mi je da je
16 pukovnik u bosansko-srpskoj vojsci /?vojsci bosanskih Srba/, ranga G4, da je
17 bio odgovoran za evakuaciju civila. Tražio je podršku, konkretno je tražio
18 podršku u prevoznim sredstvima i dizelu.
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: A šta ste Vi odgovorili?

2 O: Ja sam jedva zaustavio smeh zato što su oni jako dobro znali da ja
3 nemam dizela i ja sam, naravno, odbio takvu vrstu podrške.

4 P: Da li ste se sastajali sa srpskim oficirima višeg ranga tog dana,
5 koji su donekle bili uključeni u čitav taj proces?

6 O: Istog dana sam se verovatno sreo sa pukovnikom Jankovićem. On je
7 rekao da je pukovnik sa Pala, isto tako, i da je njegova misija bila da
8 pripremi i koordinira povlačenje Holandskog bataljona iz enklave.

9 P: Gospodine, imajući u vidu -

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Thayer, samo trenutak.
11 Postavljeno mu je pitanje, svedoku je postavljeno pitanje i odgovorio je na
12 pitanje o vrsti uniformi, da li su svi nosili istu uniformu. Ja sada govorim
13 o toj maloj grupi kojoj je dozvolio ulazak.

14 Da li je primetio ikakve oznake?

15 SVJEDOK: [simultani prevod] Ne, nisam. Bilo je značaka na nekim od
16 uniformi, ali se ustvari ne sećam. Izgledali su kao paravojne snage. Jedan
17 je imao maskirne pantalone, drugi je imao košulju ili jaknu, itd. Potpuno se
18 radilo o jednoj kombinaciji civilnih i vojnih odevnih predmeta koje su
19 nosili.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu, hvala Vam.

21 G. THAYER: [simultani prevod]

22 P: Pošto ste već rekli da su autobusi stigli, šta ste Vi odlučili da
23 uradite?

24 O: Bilo je očigledno da smo hteli da zadržimo nekakav nadzor ili
25 kontrolu nad čitavom operacijom, tako da su prvi autobusi već pokušali ili

26

27

28

29

30

1 krenuli. Ja sam onda krenuo dole, izabrao sam dva oficira koji su mi bili u
2 blizini, smestio sam ih u džip i rekao sam im da ostanu uz konvoj šta god da
3 se desi. Ja sam naredio jednom od mojih oficira, pukovniku Melchersu /prevod
4 engleskog transkripta: "kapetanu Melchersu"/, da organizuje pratnju za
5 konvoj, a to je značilo jedan džip sa jednim oficirom i vozačem koji bi išli
6 ispred konvoja, a jedan bi džip išao na kraju konvoja, i on je počeo to da
7 organizuje.

8 P: Da se samo malo vratimo unazad. Ta prva dva oficira koje ste
9 spomenuli, da li se sećate kako se zovu?

10 O: Da, major Boering, to je bio moj oficir, i još jedan kapetan /u
11 engleskom transkriptu: "Voerman"/. On je obično bio moj oficir za osoblje.
12 Ali su oni bili u blizini i ja sam im naredio da onda to rade.

13 P: Da li ste vi pokušali da pratite te prve konvoje?

14 O: Da, pokušali smo, ali nisam mogao da uspostavim komunikaciju sa
15 timom za pratnju. Kasnije sam čuo šta se desilo s tim konvojem, da je sve
16 prošlo u redu. Dobio sam izveštaje od pakistanskog bataljona, koji su se
17 nalazili u sektoru Kladnja, u jednoj jedinici UN-a, i na moje pitanje da li
18 ljudi pristižu, konkretno i muškarci i žene, oni su to potvrdili, a kasnije
19 sam dobio izveštaje od mojih timova koji su pratili konvoje sve dok god su
20 oni to i radili.

21 P: Da li ste, također, počeli da primete izveštaje što se tiče
22 pratnje Holandskog bataljona drugih konvoja?

23 O: Mislim da je drugi konvoj dobro prošao, ali onda je krenulo
24 ozbiljno ometanje i zlostavljanje mojih timova za pratnju. Zaustavljali su
25 ih uz argument da su srpske snage odgovorne za bezbednost i da je suviše
26
27
28
29
30

1 opasno za njih da voze, tako da su ih zaustavljali i nisu im dozvolili da
2 nastave, a autobuse su pustili dalje, autobusi su nastavili. Tako da se onda
3 to nastavljalalo. Onda su ih uz pretnju oružja zaustavili, opljačkali, a neke
4 od mojih patrola su se onda vratile. Vojnici su bili u donjem vešu, tako su
5 napustili srpske sektore, i onda su se dešavale razne stvari u svim mogućim
6 varijantama, tako da nisam dobijao izveštaje. Tako da se može reći da nisam
7 mogao ni da čujem ni da vidim šta se dešavalo. Sve je bilo presečeno.

8 P: Rekli ste da su timovi za pratnju bili opljačkani. Šta su im
9 uzeli, šta su im ukrali?

10 O: Sve - oružje, vozila, pancire, municiju, opremu koja se nalazila u
11 džipu, bilo je raznih stvari. Nekim timovima su dozvolili da ostanu na
12 mestu, zadržali su svoje oružje, ništa nije bilo falilo, ali moje dve
13 patrola su se bukvalno vratile u donjem vešu, sve drugo je bilo pokradeno.

14 P: Kad ste saznali da se krade oružje, šta ste Vi onda uradili kao
15 odgovor na to?

16 O: Ja sam naredio da ti timovi za pratnju idu bez oružja.

17 P: Da li se sećate, otprilike, koliko je zaplenjeno vozila tokom svih
18 tih događaja?

19 O: Da, oko 16.

20 P: Rekli ste da su holandski vojnici drugačije bili tretirani od
21 strane srpskih snaga. Na osnovu izveštaja koje ste primali, da li je bilo
22 nešto dosledno ili nešto što se provlačilo kao isto u svim tim događajima, u
23 odnosu na Vaše napore da pratite te konvoje?

24 O: Da. To je počelo manje-više u jednom trenutku, tako da je moj
25
26
27
28
29
30

1 zaključak bio da je to bilo organizovano, da je bilo nekakvo naređenje u tom
2 smislu, a razlog je da oni jednostavno nisu hteli da mi budemo u blizini tih
3 konvoja. Nisu hteli da budemo svedoci onoga što će se desiti, šta god to
4 bilo. Hteli su da nas uklone.

5 P: A da sada malo samo skrenemo na drugu temu za trenutak. Osim tih
6 vozila Holandskog bataljona koja su bila u pratnji, koje ste upravo opisali,
7 tokom ovog napada i samog pada koja Vam je vozila uzeo VRS?

8 O: Neke transportere koji su se nalazili na posmatračnici. Dva ili
9 tri vozila su oštećena vatrom, a onda su ih Srbi uzeli nakon što smo se mi
10 povukli. Druga dva ili tri džipa i dosta oružja malog kalibra je imalo istu
11 tu sudbinu, ali takođe smo izgubili i još neko oružje koje se nalazilo na
12 osmatračnici, teške mašinke, itd.

13 P: Da li ste Vi podneli žalbu, da li ste se žalili oficirima VRS-a
14 koje ste sreli?

15 O: Da, jesam. Žalio sam se pukovniku Jankoviću, a on je rekao da će
16 se on pobrinuti za to.

17 P: I da li je on nešto preduzeo?

18 O: Ne. Mislim, ne znam da li je išta preduzeo, ali nisam video
19 nikakve rezultate.

20 P: Da li ste ponovo počeli da primete izveštaje u nekom trenutku, da
21 muškarce izdvajaju od ostalih izbeglica?

22 O: Muškarce su izdvajali od samog početka, naravno. To je i Mladić
23 najavio, tako da od samog početka evakuacije muškarce su izdvajali. Prvi
24 konvoj je otišao sa muškarcima, a to je verovatno bilo organizovano bolje na
25 srpskoj strani, i muškarce su skinuli sa konvoja odmah nakon što su

26

27

28

29

30

- 1   napustili onu teritoriju koju smo mi obezbeđivali.
- 2   P: A da li ste saznali gde su vodili te muškarce?
- 3   O: Oni su svi odvedeni u "Belu kuću", koja se nalazila 150 metara
- 4   ispred naše glavne kapije, i tamo su ih saslušavali.
- 5   P: I da li je to "Bela kuća" koju ste Vi prepoznali na dokumentu koji
- 6   ste prethodno označili?
- 7   O: Da, tako je.
- 8   P: Da li ste Vi lično videli muškarce u "Beloj kući"?
- 9   O: Ja pretpostavljam da su ih tamo odveli, da. /prevod engleskog
- 10   transkripta: "Vidio sam da su tamo odvedeni, da."/
- 11   P: Da li ste videli nešto ispred ili oko "Bele kuće"?
- 12   O: Da. Ali to nije bilo na samom početku. Muškarci su morali da
- 13   ostave svoje lične stvari, i to je sve bilo u gomilama, nekih 30 do 40
- 14   metara od "Bele kuće", uz put.
- 15   P: Kasnije, tokom čitavog tog procesa, da li ste saznali da je nekim
- 16   muškarcima dozvoljeno da prođu, ali su kasnije bili izdvojeni?
- 17   O: Ne, ja nikada nisam dobio izveštaj od mojih ljudi. To je nešto što
- 18   sam čuo kad sam se vratio u Holandiju.
- 19   P: Kad ste primili informacije o muškarcima u "Beloj kući", da li ste
- 20   preduzeli nešto?
- 21   O: Da, imali smo jedan tim posmatrača, vojnih posmatrača UN-a. Oni su
- 22   bili u bazi, i ja sam njih tamo poslao da prate šta se dešava, i izveštaje
- 23   sam primao od njih. I u početku je u izveštajima stajalo da taj i taj broj
- 24   muškaraca ulazi i isti broj izlazi, a onda je bio odgovor, takođe, da ih je
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 dovezio jedan autobus - svetloplavi autobus - i vodili su ih u pravcu
2 Bratunca. Kasnije, na kraju svakog konvoja, i još kasnije, su ih vozili
3 odvojeno. Mislim na to da autobus nije vozio kao deo konvoja.

4 P: Da ostanemo sad na toj temi, tih plavih autobusa ili tog plavog
5 autobusa. Da li ste Vi lično videli da muškarce ukrcavaju i prevoze tim
6 plavim autobusom?

7 O: Da, jesam.

8 P: Da li se to dešavalo cijelog dana dvanaestog?

9 O: Da, i trinaestog, itd.

10 P: Možete li malo detaljnije da objasnite kakve ste mjere poduzeli da
11 nadzirete taj plavi autobus, i smjenjivanje posmatrača koji su ga pratili?

12 O: Pa, mi smo izdali naređenje da jedan od džipova prati taj autobus,
13 međutim ta mjera je anulirana jer je taj pratilac ili zaustavljen kod
14 posmatračkog mjesta *Papa*, ili je bio blokiran - neko ga je blokirao, ili
15 tenk ili je neki čovjek - u svakom slučaju, on je odvojen od tog plavog
16 autobusa i nije ga mogao pratiti. On je zadržan u području Bratunca, i kada
17 je došao na kraj tog konvoja, plavi autobus je nestao.

18 P: Da se vratimo sada malo na one muškarce u "Bijeloj kući".

19 Da li ste Vi u jednom trenutku dobili izvještaje da se prema njima ne
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ... Sjednica nastavljena u 13.02h

2 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite molim. Izvolite sjesti.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Gospodine Thayer, izvolite.

4 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.

5 P: Gospodine, kao što ste već rekli, pratili ste napredovanje

6 konvoja, stanje u kom su bili muškarci koji su držani u "Bijeloj kući" i

7 transportovani. Da li ste počeli da se brinete šta je sa muškarcima

8 izbjeglicama?

9 O: Da, jer bilo mi je jasno iz izvještaja da je sve gori odnos prema

10 muškarcima. Bilo je najrazličitijih glasina i čak se negdje u to vrijeme

11 čulo vikanje iz "Bijele kuće", i slične stvari, i ja sam pokušao da vidim

12 kako bismo malo bolje da zaštitimo te ljude nego što smo to činili u tom

13 trenutku.

14 P: I Vi ste rekli da ste pokušali da pošaljete svoje vlastite vojnike

15 tamo, i da oni nisu -

16 O: Da.

17 P: Pa, šta ste uradili onda? Šta ste odlučili, kakve druge mjere da

18 poduzmete?

19 O: Pa, pokušali smo da napravimo jedan trik, da imitiramo jedan trik

20 koji je ranije urađen, da pokušamo da registrujemo te nepoznate ljude, da

21 oni sad imaju ime koje se može povezati sa određenim likom. Dakle, pokušao

22 sam da popišem sve te muškarce u našem području UN-a.

23 P: A kakva je bila krajnja namjera tog popisivanja?

24 O: Pa, da pošaljem to višim ešalonima, uključujući i Holandiju, dakle

25 Generalnom štabu u Holandiji, da to objavim, da javnost mobiliziram tako što

26 ću im reći ko su ti ljudi, njihova imena i šta se dešava. Nadali smo se da

27 će to malo bolje funkcionisati nego ako je riječ o nekoj nepoznatoj masi

28 ljudi čija imena i identitet niko ne zna.

29

30

1 P: Da li možete objasniti ukratko Pretresnom vijeću kako je išao taj
2 proces popisivanja?

3 O: Da, ja sam razgovarao o tome sa komitetom koji sam ranije pomenuo,
4 gospodinom Mandićem i ostalim, i pitao sam da li bi se oni pobrinuli za taj
5 popis. Objasnio sam koju svrhu imam s tim popisom, i počeo sam /?i oni su
6 počeli/ da popisujem ljude, muškarce.

7 P: Vi ste nekoliko puta pomenuli riječ komitet. Da li je to bilo neko
8 formalno tijelo ili grupa? Kako je uopšte nastao taj komitet?

9 O: Da, ako se dobro sjećam, prvi sastanak koji je pukovnik Karremans
10 imao sa Mladićem, Mladić je tražio da se dovedu vojne i civilne vođe na
11 sljedeći sastanak. Problem je bio što je 28. divizija, uključujući i
12 komandante i ostale vođe, nestala. I nestale su, također, sve civilne vođe
13 iz opštine, tako da smo mi, preko prevodilaca, pokušali da sad u toj gomili
14 izbjeglica vidimo da li bismo mogli da nađemo predstavnike, da li ima ljudi,
15 muškaraca i žena koji su voljni da obavljaju tu funkciju predstavnika
16 izbjeglica, i zato ih ja nazivam komitetom.

17 P: U redu, mislim da ste već svjedočili da je taj jedan od njih bio
18 gospodin Mandić.

19 O: Tako je.

20 P: Da li se sjećate imena ostalih?

21 O: Ibrahim Nuhanović i jedna gospođa čijeg se imena ne sjećam.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Taj spisak koji ste Vi napravili, da li Vam je rečeno da li su na
2 njemu svi muškarci koji se nalaze u bazi?

3 O: Ne, bilo je oko 60 ili 70 muškaraca koji su odbili da ih popišemo,
4 a 251 kasnije se pojavilo, ustvari 239 koji su bili voljni da ih popišemo.

5 P: A da li ste pokušali da popišete ove ljude izvan baze?

6 O: Jesmo, ali pošto mi nismo bili u mogućnosti da to sami uradimo,
7 taj komitet su strašno zastrašivale srpske snage, u toj mjeri da je ta
8 gospođa doživjela potpuno nervni slom i morali su je odvesti u bolnicu.
9 Ostali onda nisu imali hrabrosti da izađu i da to nastave.

10 G. THAYER: [simultani prevod] Sada bih zamolio da pogledamo dokument
11 koji po spisku 65ter ima broj 2057. Molim da se pokaže u sistemu elektronske
12 sudnice. Molim da... Odlično.

13 P: Gospodine, da li imate tu sliku pred sobom?

14 O: Da.

15 P: Zamoliću da polako prolazimo kroz naredne stranice ovog dokumenta
16 sve dok ne dođemo do stranice 10, a to je posljednja stranica.

17 G. THAYER: [simultani prevod] Možemo li malo spustiti do dna
18 dokument? Hvala, odlično.

19 P: Gospodine, sada kad ste pogledali ove stranice, da li prepoznajete
20 kakav je ovo dokument?

21 O: Da, to je spisak koji sam ja pomenuo, sa popisom muškaraca unutar
22 baze i to je potpisan spisak. To sam ja potpisao s desne strane. Pogrešno je
23 prebojano, ali ja sam to potpisao.

24 P: Vi ste napisali 235 /u engleskom transkriptu: "239"/, a mislim da
25 ste rekli -

26 O: 251.

27

28

29

30

- 1 P: A to ste uradili u to vrijeme, tad ste potpisali, je li tako?
- 2 O: Tako je.
- 3 P: Pomenuli ste da ste tu informaciju poslali uz komandni lanac kako
- 4 bi ona postala javna. Da li ste bilo kome u VRS-u rekli za taj spisak?
- 5 O: Da, rekao sam pukovniku Jankoviću da sam popisao sve te muškarce i
- 6 da se sad znaju njihova imena, ne samo u okviru UN-a, već da za to zna i
- 7 holandska vlada.
- 8 P: Da li ste mu pokazali, njemu ili bilo kom drugom oficiru VRS-a,
- 9 ovaj spisak?
- 10 O: Nisam.
- 11 P: Zašto niste?
- 12 O: Zato što nisam želio, ni na koji način, da informacija sa ovog
- 13 spiska ode direktno bosanskim Srbima.
- 14 P: A šta ste učinili - ako ste išta preduzeli - kako bi se postarali
- 15 da ovaj spisak ne padne u ruke Vojske Republike Srpske?
- 16 O: Pa, ja sam se koristio bezbednim vezama kako bih ovaj dokument
- 17 poslao u Tuzlu, u Sarajevo, kako u glavnu komandu Ujedinjenih nacija, tako i
- 18 ovde u Hag. U to vreme se to nazivalo "Kriznim štabom", a što se tiče
- 19 originala spiska, nosio sam ga uz sebe kada je bataljon izašao iz enklave i
- 20 došao u Zagreb.
- 21 P: Pre nekoliko trenutaka pomenuli ste Ibrahima Nuhanovića.
- 22 O: Da.
- 23 P: Osim što je bio član ovog nezvaničnog komiteta koji ste opisali,
- 24 da li Vam je poznate da li je bio u bilo kakvoj vezi sa nekim drugim u bazi
- 25 Ujedinjenih nacija?
- 26 O: Da, izgleda da je on bio otac jednog od prevodioca koji su radili
- 27
- 28
- 29
- 30

1 za vojne posmatrače Ujedinjenih nacija.

2 P: Da li se sećate da ste razgovarali sa njim uveče 12. jula?

3 O: Da.

4 P: Da li biste mogli da opišete ovaj razgovor?

5 O: Da, gospodin Nuhanović je došao kod mene i rekao mi je da sa mnom
6 želi da porazgovara o evakuaciji, tako da sam ga ja pustio da uđe. On je
7 želeo da ja zaustavim evakuaciju jer je strahovao, kao i ja sâm, za sudbinu
8 muškaraca. Mi smo povelili razgovor i ja sam mu objasnio zašto to ne mogu da
9 uradim.

10 P: Kakvo ste mu objašnjenje pružili?

11 O: Pa, ustvari, ja sam mu rekao i naveo sam detaljne argumente zašto
12 sam morao da se odlučim da napravim izbor. Koliko je meni bilo poznato,
13 trebalo je da biram između 800 do 1.000 ljudi i 25.000 do 30.000 žena i
14 dece, trebalo je da odlučim o njihovom preživljavanju, i ja sam mu rekao da
15 sam se odlučio za 25.000 ili 30.000 žena i dece.

16 P: To nas dovodi do 13. jula. Da li je tog dana nastavljen transport?

17 O: Da, jeste.

18 P: Da li je tog dana i završen?

19 O: Da.

20 P: Da li ste dobili bilo kakve izveštaje, bilo 12. ili 13., da je
21 bilo srpskih vojnika među izbeglicama koje su se nalazile izvan baze tokom
22 noći 12. jula?

23 O: Da. Ne. Mislim da mi to nije preneto.

24 P: S obzirom na broj vojnika, uz pomoć kojih ste pokušavali da
25 obuzdate tu gomilu izbeglica, da li je to bilo moguće?

26

27

28

29

30

1 O: Da, to je bilo moguće.

2 P: Tokom tog istog perioda, tokom 12. i 13. jula, da li ste također
3 dobili izveštaje o pogubljenjima?

4 O: Da, u dva slučaja.

5 P: Možete li da nam opišete ove izveštaje?

6 O: Prvi izveštaj se odnosio na devet leševa u oblasti "Bele kuće",
7 koje je pronašao jedan od mojih oficira. Bilo je očigledno da se oni nalaze
8 u redu i bilo im je pucano u leđa, tako da smo zaključili da je došlo do
9 pogubljenja.

10 GĐA CONDON: [simultani prevod] Časni Sude, ja ulažem prigovor na to
11 da ovaj svedok iznosi svedočenje i daje iskaz o forenzičkim pojedinostima.
12 On nije u mogućnosti /?poziciji/ da daje dokaze kada je u pitanju uzrok
13 smrti ovih žrtava.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Kakav je Vaš odgovor?

15 G. THAYER: [simultani prevod] Časni Sude, ja ne pokušavam da
16 sugerišem, da navedem eksperta da dâ određene informacije. Jednostavno, on
17 ponavlja ono što mu je rekao taj dati oficir, što je on primetio i kakve je
18 zaključke izveo na osnovu ovih opažanja.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja ne vidim nikakvu teškoću da
20 dopustimo da se produži sa ispitivanjem svedoka i da svedok nastavi da
21 odgovara na pitanja. Naravno, Vi ćete imati priliku za unakrsno ispitivanje
22 svedoka, i tada možete pokrenuti bilo koje ovo pitanje koje ste pomenuli,
23 ukoliko je to neophodno.

24 Prema tome, predlažem da ponovite pitanje. Tačnije, ja ga mogu
25 pročitati: "Možete li ove izveštaje da opišete Pretresnom veću?"

26

27

28

29

30

1   Gospodine Franken, Vi ste rekli: "Da, prvi izveštaj se odnosio na
2   devet leševa u oblasti 'Bele kuće' koje je pronašao jedan od mojih oficira.
3   Bili su poredani u red i svima je pucano u leđa, tako da smo zaključili da
4   je u pitanju bilo pogubljenje."

5   SVJEDOK: [simultani prevod] Tako je, časni Sude.

6   SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li biste želeli još nešto da
7   izjavite u vezi sa ovim pitanjem?

8   SVJEDOK: [simultani prevod] Želeo bih da kažem nešto, da opišem drugi
9   izveštaj koji sam dobio o pogubljenjima, časni Sude.

10   SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite.

11   SVJEDOK: [simultani prevod] Čuo sam od pukovnika koji je rekao da je
12   jedan od vojnika u četi "C", koji se nalazio na jednom od isturenih mesta,
13   video pogubljenje jednog muslimanskog muškarca u koga su pucala dva vojnika,
14   dva srpska vojnika.

15   G. THAYER: [simultani prevod]

16   P: Da li ste dobili neke informacije o tome na kojoj lokaciji se,
17   uopšte uzev, odvilo ovo drugo pogubljenje?

18   O: Da, to je bilo neposredno istočno od oblasti autobuske stanice.

19   P: Sada bih se vratio za trenutak na prvi izveštaj o pogubljenju.
20   Pomenuli ste oficira koji je podneo taj izveštaj. Koji je to oficir bio,
21   gospodine?

22   O: Potporučnik Koster, gospodine.

23   G. THAYER: [simultani prevod] Molili bismo da se na elektronskoj
24   sudnici pokaže dokument P01516, molim. Da li bismo mogli samo malo da se
25   približimo, molim? Savršeno. Hvala.

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine, da li je potporučnik Koster opisao otprilike na kojoj
2 lokaciji se nalazilo ovih devet tela?

3 O: Da, jeste. On je to opisao kao da se nalazilo u blizini, kao da je
4 u pitanju poljana u blizini vode, jednog potoka.

5 P: Da li se to nalazilo u blizini bilo kog mesta koje je označeno,
6 kojeg možete da se setite?

7 O: Da, to je bilo oko 100 metara ili 80 metara južno-jugozapadno od
8 "Bele kuće".

9 P. Molim Vas da, uz pomoć gospođe poslužiteljke, uzmete olovku i
10 zaokružite tu opštu zonu i da napišete "devet tela", kao i svoje inicijale i
11 datum na ovom dokument.

12 O: U redu. Ja mislim da bi trebalo da bude u ovoj oblasti.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sudija Kwon predlaže, ako se
14 slažete, da umesto da stvaramo novi dokument, možda bi svedok mogao da
15 upotrebi onaj koji je već ranije upotrebio i na koji je stavio različite
16 oznake. To bi bilo praktičnije.

17 G. THAYER: [simultani prevod] Ukoliko ima dovoljno prostora možemo to
18 da učinimo, možemo da pokušamo.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Bourgon?

20 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine predsedavajući.
21 Samo se pitam zašto moj kolega tužilac sada ulazi u iskaze iz druge ruke,
22 iako nije uspostavio nikakve osnove za to. Osoba koju on pominje jeste
23 svedok u ovom slučaju, mi ćemo čuti njegovo svedočenje iz prve ruke. Zbog
24 čega je potrebno da u ovom trenutku prolazimo sa jednim svedokom ono što

25

26

27

28

29

30

1   će pravi svedok lično reći kada dođe ovde? Hvala Vam, gospodine
2   predsedavajući.

3   SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Thayer, izvolite.

4   G. THAYER: [simultani prevod] Časni Sude, pukovnik Franken je ovde.
5   On daje relevantni iskaz. Njegov iskaz potvrđuje iskaz koji očekujem u
6   budućnosti.

7   [Sudije vijećaju]

8   SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu, prigovor se odbija. Ovo je
9   uobičajena procedura.

10   Gospodine Thayer, molim Vas, produžite.

11   G. THAYER: [simultani prevod] Hvala Vam, časni Sude.

12   SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Bourgon.

13   G. BOURGON: [simultani prevod] Gospodine predsedavajući, sa svim
14   dužnim poštovanjem prema ovom Pretresnom veću, želeo bih da pitam kakav je
15   argument za ovakvu odluku Pretresnog veća, jer ovo jeste iskaz iz druge
16   ruke. Iskaz iz druge ruke jeste prihvatljiv, ali mi moramo da utvrdimo neke
17   osnove za takav iskaz, i ja ne razumem zašto trebamo da slušamo iskaz iz
18   druge ruke kada ćemo dobiti iskaz iz prve ruke.

19   SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ovo nije iskaz iz druge ruke. Ovo je
20   izveštaj o tome šta se dogodilo između ove osobe i druge osobe, /prevod
21   engleskog transkripta: "Ovo je interna konverzacija koja se dogodila između
22   ovog svedoka i druge osobe"/ i od ključnog je značaja da imamo informaciju
23   iz prve ruke od ovog svedoka, koja će nas kasnije dovesti u položaj da
24   možemo da procenimo ono što ćemo čuti u budućnosti, odnosno, naredni iskaz
25   sledećeg svedoka.

26   G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine predsedavajući.

27   SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Kao što je sudija Kwon ispravno
28   istakao, a mi se svi slažemo u vezi sa tim, ovo nije upravo ono što bi se

29
30

1   moglo nazvati iskazom iz druge ruke. On ovde ponavlja jedan razgovor koji se
2   vodio između njega i jedne druge osobe. Istina je da će ta druga osoba to
3   možda potvrditi - ili neće - nešto docnije ali, u osnovi, ovde je reč o
4   informacijama koje nam on prenosi na osnovu informacija koje je dobio od tog
5   drugog svedoka. Prema tome, može se reći da je ovo iskaz iz druge ruke u
6   samo veoma ograničenoj meri. Molim da produžimo.

7   G. THAYER: [simultani prevod] Da li bismo mogli naopako da obrnemo
8   ovaj dokument, molim?

9   P. Ako možete da zaokružite... da, molim Vas da zaokružite oblast u
10   kojoj Vam je poručnik Koster, kako Vas je on obavestio, da su pronađeni tu
11   leševi devet ljudi.

12   O: [obilježava]

13   P: I ukoliko biste samo mogli da napišete tu "devet leševa".

14   O: [obilježava]

15   P: Hvala Vam. Sada možemo da snimimo ovaj dokument.

16   A sada, gospodine, tokom ovog istog vremenskog perioda od 12. do 13.
17   jula, da li se sećate da ste dobili bilo kakve izveštaje od vojnika
18   Holandskog bataljona o tome kako je veliki broj muslimanskih zarobljenika
19   izveden iz enklave?

20   O: Koliko se ja sećam, posle 13. je moje ljudstvo sa posmatračkog
21   mesta *Alfa* - u to vreme oni su još uvek bili na položaju, i oni su dovedeni
22   sa puta severno od enklave - oni su nas izvestili da su videli veliku grupu
23   ljudi kako kleče na fudbalskom polju ili nečem sličnom duž puta.

24   P: Da li se sećate da ste dobili bilo kakve konkretne informacije o
25   tome gde su oni bili ili u kakvom su položaju bili?

26   O: Oni su bili poredani u redove i klečali su na kolenima sa rukama

27

28

29

30

1   iza vrata.

2   SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Meek, izvolite?

3   G. MEEK: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine predsjedavajući. Samo

4   radi zapisnika, svedok je upravo odgovorio da je u pitanju ljudstvo iz

5   posmatračkog mesta *Alfa*. Možda bi moj kolega tužilac mogao da bude

6   konkretniji u pogledu toga ko su bili ovi pripadnici ljudstva koji su ovaj

7   izveštaj podneli svedoku.

8   SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Thayer?

9   G. THAYER: [simultani prevod]

10   P: Gospodine, da li ste razumeli pitanje koje je postavio moj cenjeni

11   kolega?

12   O: Da, pokušaću da odgovorim na to pitanje. Jedno od posmatračkih

13   mesta koje nisu preuzeli ili pregazili srpski vojnici na samom kraju ovih

14   zbivanja je bilo posmatračko mesto *Alfa*, "A". Ono se nalazilo na krajnjoj

15   zapadnoj strani enklave. Mi nismo bili u stanju da obezbedimo povlačenje uz

16   pomoć njihovih sredstava, iako mislim da me je srpski oficir Janković

17   kontaktirao i tražio je kamion kako bi pokupio ljudstvo sa ovog posmatračkog

18   mesta i doveo ih nazad na lokaciju u Potočarima. Je li to odgovor?

19   G. MEEK: [simultani prevod] Ne, časni Sude. U svom odgovoru

20   /?pitanju/ ja zapravo tražim konkretna imena pojedinaca iz Holandskog

21   bataljona. Želeo bih da znam da li svedok može da nam navede imena ljudi

22   koji su mu dali ovaj iskaz, ovu informaciju iz druge ruke.

23   SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Možete li to da učinite, gospodine

24   Franken?

25   SVJEDOK: [simultani prevod] Ne, ne mogu.

26   SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li postoji izvor informacija na

27

28

29

30

1 koji biste nas uputili, a kome bi bila poznata imena različitih oficira ili
2 pripadnika Holandskog bataljona?

3 SVJEDOK: [simultani prevod] Da, mislim da u izveštaju NIOD-a postoje
4 imena ovih ljudi, ali ja ne mogu da se setim njihovih naziva /?imena/.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] To je razumljivo.

6 G. THAYER: [simultani prevod]

7 P: Tokom ovog vremenskog perioda, dakle 12. i 13. jula, da li ste
8 primetili da su se promenili uslovi života u kojima su boravile izbeglice?

9 O: Da, teškoća je bila u tome što je bilo izuzetno toplo. Mi nismo
10 bili u stanju da pročišćavamo vodu zbog toga što nismo imali dovoljno
11 goriva. Nismo imali hrane, a također je i higijenska situacija bila jako
12 loša. Ljudi nisu imali hrabrosti da napuste svoju lokaciju, odnosno samu
13 bazu, ili da izađu iz zidova fabrike. Oni su taj prostor koristili i kao
14 toalet i kao spavaću sobu, itd. Čak su se neke žene porađale tu.

15 P: Koliko se brzo pogoršavala humanitarna situacija?

16 O: Izuzetno brzo, jer je već postojao problem dehidracije. Ja sam
17 pokušavao da obezbedim koordinaciju sa lekarima. Oni su rekli: "Za dva ili
18 tri dana problem će se rešiti sam od sebe, ukoliko ne možemo makar da dodemo
19 do vode i da znatno poboljšamo higijensku situaciju."

20 P: Da li ste dobili izveštaje o samoubistvima ili pokušajima
21 samoubistva?

22 O: Da, sećam se dva takva slučaja. Jedan od izbeglica je pokušao da
23 izvrši samoubistvo tako što se udarao kamenom u glavu. Njega je u tome
24 sprečio jedan od mojih vojnika. Jedan od mojih oficira podneo je izveštaj da

25

26

27

28

29

30

1 se neko obesio u jednoj od fabričkih zgrada.

2 P: A sada bih želeo da se osvrnem na vreme otprilike od 14. jula do
3 16. jula. Vi ste već opisali kako ste videli jednu hrpu ličnih predmeta koja
4 se nalazila nešto udaljena od "Bele kuće". Jeste li videli šta se desilo sa
5 tim ličnim predmetima?

6 O: Da, meni je jedan od mojih stražara rekao da su tu hrpu predmeta
7 zapalili. Ja sam otišao tamo i video da su sve te stvari bile zapaljane.

8 G. THAYER: [simultani prevod] Molim da se sada stavi dokazni predmet
9 1897 sa spiska po pravilu 65ter.

10 P: Da li vidite sad sliku na ekranu?

11 O: Da.

12 P: Da li vidite dve fotografije?

13 O: Tako je.

14 P: Dok gledate ove dve fotografije, da li prepoznajete ono što se
15 vidi na jednoj ili na obe fotografije?

16 O: Ovo je slikano sa naše glavne kapije. Tačno u centru se nalazi
17 takozvana "Bela kuća".

18 P: Samo da Vas prekinem za trenutak. Na koju se to sliku odnosi?

19 O: Pa, na ovu gornju, na ovu prvu.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1   Sa leve strane se nalazi ta hrpa ličnih predmeta koja je zapaljena,
2   ličnih stvari.

3   P: I da li se nazire "Bela kuća" na fotografiji?

4   O: Da, "Bela kuća" se vidi u centru ove fotografije. Vidite da je
5   ispred nje jedno drvo, a onda ide jedna prilično ravna zgrada koja je
6   beličasta, to smo mi zvali "Belom kućom".

7   P: Da li ima još nešto što prepoznajete na toj fotografiji, odnosno
8   na ovoj drugoj fotografiji?

9   O: Pa, to je to isto područje, ali mogu da zaključim da vidim "Belu
10   kuću" i vidim tu hrpu stvari kako gori. Verovatno je to slikano sa jednog od
11   naših stalnih, nepokretnih posmatračkih mesta u bazi, ali ta slika nije
12   detaljna kao ona gornja. Kada vidite "Belu kuću", vidite da sa leve strane
13   je ova hrpa stvari koja gori.

14   P: I može li se reći da ova gornja fotografija odgovara više onome
15   što ste videli?

16   O: Tako je.

17   P: Jeste li dobili neka uputstva o tome šta da radite sa arhivima
18   Holandskog bataljona, sa kompjuterima, sa Vašom poverljivom dokumentacijom?

19   O: Da, UN nam je naredio da uništimo sve, uključujući i naše
20   kompjutere.

21   P: I jeste li uspeli to da uradite?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Nismo uspjeli da sprovedemo do kraja taj zadatak.

2 P: Možete li opisati, molim Vas, za Veće, ko je ostao u bazi pošto je
3 završeno transportiranje?

4 O: Ostali su ljudi, pripadnici "Lekara bez granica", sa pacijentima i
5 sa ranjenicima. Tu je bio i jedan od predstavnika komiteta UNHCR-a, a tu su
6 bili i prevodioci, i ono što je preostalo od Holandskog bataljona.

7 P: A šta je sa vojnim posmatračima UN-a?

8 O: Da, da, da, i oni su bili tu sa svojim prevodiocima, svakako.

9 P: A šta je sa vojnicima Holandskog bataljona za koje ste rekli da su
10 ih zarobili kada su zarobljena posmatračka mesta? I njih su držali
11 zarobljene u Bratuncu i na drugim mestima.

12 O: Pa, oni su i dalje bili u Bratuncu. Nisu se nikad vratili u
13 bataljon i direktno odatle su otišli svojim kućama.

14 P: Vi ste rekli da su neki ranjenici ostali u krugu Vaše baze?

15 O: Tako je.

16 P: Da li je bilo ranjenih koji su se nalazili i negde drugo?

17 O: Da, bilo je ranjenika koji su se nalazili na drugim mestima, koje
18 smo mi pokušali da izvedemo tokom evakuacije, ali su nam transport
19 prekinuli, poslali su nas nazad u područje Kladnja, i bilo je ranjenih i u
20 tom transportu koji je otišao u bolnicu u Bratuncu.

21 P: A sada, molim Vas da se osvrnemo na 17. juli. Vezano za ove
22 ranjenike koje ste spomenuli, da li je delegacija Vojske Republike Srpske i
23 srpskih civilnih vlasti stigla u Potočare, u krug vaše baze?

24

25

26

27

28

29

30

- 1 O: Tako je.
- 2 P: I kako se to desilo?
- 3 O: Pa, ja sam pokušao da evakuišem ranjene vojnim putem. Imali smo
4 jednu norvešku ekipu za evakuaciju koja je bila stacionirana u Tuzli, ali
5 oni nisu stigli do nas i nisu mogli da izvedu ranjenike. Onda sam pokušao da
6 se obratim "Lekarima bez granica", da im kažem da oni stupe u kontakt sa
7 Međunarodnim komitetom Crvenog krsta, da oni obave taj posao, zato što su mi
8 bosanski Srbi rekli da mogu direktno njima da predam ranjenike, jer i oni su
9 imali bolnice. Ali ja nisam mislio da je to dobra ideja. Prema tome, ja sam
10 uspeo da dovedem Međunarodni komitet Crvenog krsta da dođe i da pokupi
11 ranjene. To je bio jedan sastanak na kome su trebali da se iskoordiniraju
12 detalji između bosanskih Srba i Međunarodnog komiteta Crvenog krsta o
13 evakuaciji ranjenika iz Potočara i iz Bratunca.
- 14 P: I ko je bio u toj delegaciji?
- 15 O: Šef delegacije je bio pukovnik Janković, a prisutni su bili major
16 Nikolić sa svojim telohraniteljem i onda drugi iz Bratunačke brigade. Onda,
17 potpukovnik čije sam ime zaboravio, ali rekao mi je da je bio pravnik. Onda
18 se tu pojavio jedan civil, nešto kasnije, koji je, čini se, bio novi
19 gradonačelnik Srebrenice, i neko ko je vrlo ličio na Mladića. To je jedini
20 način kako mogu da ga opišem. On nije ništa rekao, jednostavno je bio tamo.
- 21 P: Ko je imao inicijativu?
- 22 O: Pukovnik Janković.
- 23 P: Je li bio iko prisutan iz muslimanske zajednice?
- 24 O: Ne, ne u tom trenutku, zato što se to ticalo ranjenih.
- 25 P: A je li se neko od muslimanskih izbeglica kasnije pojavio?
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 O: Da, kada je dogovoreno... odnosno kada sam ja zvanično predao
2 ranjenike Međunarodnom komitetu Crvenog krsta, spomenuti major Nikolić je
3 insistirao da se pregledaju ti ljudi, da se vidi da li ima među njima
4 vojnika ili, kako je on rekao, zločinaca. I onda je Crveni krst otišao u
5 bolnicu zajedno sa tim majorom Nikolićem, i sa odeljenjem za bezbednost
6 Holandskog bataljona da to pregledaju, da to inspektiraju /sic/, i pukovnik
7 Janković je tražio da jedan od predstavnika, gospodin Mandić, se također
8 pojavi, zato što je on imao neku izjavu i hteo je da Mandić to potpiše.

9 P: Vi ste spomenuli izjavu. Jeste li videli tu izjavu?

10 O: Da, on je mahao sa njom i ja je nisam baš video, već sam je video
11 na hrvatskom.

12 P: I možete li opisati Veću šta ste uradili dalje?

13 O: Da, moji prevodioci su mi to preveli na engleski zato što je
14 Janković mi tražio da ja potpišem kao svedok da Mandić to nije pod prisilom
15 potpisao, itd. Prema tome, ja sam pregledao taj tekst i uneo sam jednu
16 ispravku.

17 P: U redu, doći ćemo do toga. Da li se Vi uopšteno sećate sadržaja te
18 izjave?

19 O: Pa, zapravo, Srbi su tamo izjavili da je evakuacija obavljena na
20 ispravan, korektan, humanitaran način u skladu sa međunarodnim pravom, itd.

21 G. THAYER: [simultani prevod] I sada, molim Vas da nam se stavi na
22 ekran dokument 453 sa spiska po pravili 65ter. Interesuje nas 3. stranica,
23 molim Vas. Molim Vas da se malo uvećča i interesuje nas donji deo. Da, to
24 je u redu. Zapravo, da li možemo da vidimo gornji deo stranice?

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine, hoćete li, molim Vas, pogledati ovaj dokument -
2 probajte da se snađete u njemu - i onda molim Vas da pogledate dno tog
3 dokumenta.

4 O: Spreman sam.

5 P. U redu. Da li se slažete s tim da je ovo prevod koji je urađen na
6 terenu, koji su uradili Vaši ljudi?

7 O: Da, tako je, to je prevod koji je sastavio moj prevodilac, ili
8 moji prevodioci.

9 P: Ovde ima čitav niz crtica u sredini dokumenata; vidite, kao neke
10 teze gde se kaže: "Civilno stanovništvo može da ostane...".

11 Je li vidite taj deo?

12 O: Da.

13 P: Možete li, molim Vas, to naglas pročitati?

14 O: "Civilno stanovništvo može da ostane u enklavi ili da se evakuiše,
15 zavisno od želje svakog pojedinca".

16 Oprostite.

17 P: Na osnovu Vašeg iskustva, na osnovu onoga što ste Vi videli i što
18 je Vama bilo dojavljeno u tom trenutku, je li to tačno?

19 O: Ne. To uopšte nije tačno, oni nisu imali realnu mogućnost da
20 ostanu, niti su mogli da se kreću u bilo kom pravcu. Njima je bilo naređeno
21 da idu ka Kladnju.

22 P: A ko je to naredio?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Mladić.

2 P: A sada sledeća teza. Hoćete li, molim Vas, to pročitati?

3 O: "U slučaju da mi želimo da izvršimo evakuaciju, mi možemo da
4 odaberemo pravac kretanja i da odlučimo da se celokupno stanovništvo
5 evakuiše na teritoriju opštine Kladanj".

6 P: Je li ovo tačno, gospodine?

7 O: Ne. O tome nije odlučivala komisija, već je to bila Mladićeva
8 naredba da se ide ka Kladnju.

9 P: I sada, molim Vas, ovu treću tezu.

10 O: "Dogovoreno je da se evakuacija izvrši od strane vojske i policije
11 Republike Srpske, uz nadzor i pratnju UNPROFOR-a."

12 P: A dalje?

13 O: "Po postizanju sporazuma, ja potvrđujem da je evakuacija
14 sprovedena od srpske strane korektno i da su se pridržavali svih tačaka
15 sporazuma".

16 P: I, molim Vas, ovo što ste pročitali, je li to tačno?

17 O: Pa, sporazum da to obavi vojska i policija Republike Srpske, taj
18 deo jeste tačan, a što se tiče naše pratnje, ja sam Vam rekao šta se desilo
19 sa našom pratnjom. Dakle, taj deo nije tačan.

20 A ova poslednja rečenica da je: "Srpska strana izvela ovu evakuaciju

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 korektno i da su se pridržavali klauzula sporazuma." - to je delimično
2 tačno.

3 P: A ova poslednja rečenica, hoćete li, molim Vas, to pročitati?

4 O: "Tokom evakuacije nije bilo incidenata ni na jednoj strani, i
5 srpska strana se pridržavala propisa, odnosno odredbi Ženevskih konvencija i
6 međunarodnog ratnog prava." I onda sam ja dodao: "Što se tiče pratnje
7 konvoja od strane UN snaga," koje su zapravo pratile to.

8 P: A zašto ste Vi ovo dodali, gospodine, ovo što rukom piše?

9 O: Zato što prvi ili drugi konvoj... ja nisam imao nikakvu kontrolu nad
10 tim šta se desilo. Bilo je izveštaja da je pakistanski bataljon dao pratnju
11 samo ženama i deci koji su kasnije došli. Dakle, mi smo dobili taj izveštaj
12 o tome da je bilo ubistava, da je pronađeno devet tela, i ja sam hteo da
13 neutralizujem celu ovu izjavu time što sam dodao ovu rečenicu.

14 P: I kakva je bila reakcija srpskih članova delegacija?

15 O: Pa, bile su dve reakcije. Pukovnik Janković se malo nasmešio, a
16 ovaj koji je bio pravnik je poludeo, on je jednostavno bio veoma ljut.

17 P: I je li na kraju pukovnik Janković dozvolio da Vi dopišete ovo na
18 dokument, i da se to tako potpiše?

19 O: Da.

20 P: I da li Vi vidite Vaš potpis na dokumentu?

21 O: Tako je, dole u levom uglu.

22 P: Jeste li bili prisutni kad su se druge dve osobe potpisale na ovom
23 dokumentu?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, ja sam bio tamo sve vreme.

2 G. THAYER: [simultani prevod] Časni Sude, vidim da smo sada došli do
3 kraja vremena koje nam je određeno, i meni se čini da imam još 15 minuta da
4 ispitujem ovog svedoka. I to ćemo uraditi sutra, ukoliko sada završimo sa
5 radom.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine Thayer.

7 Danas završavamo sa raspravom. Sutra se sastajemo ponovo ujutru, čini
8 mi se. Da.

9 Gospodine McCloskey, da li Vi želite da se obratite nama?

10 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Časni Sude, možda bismo mogli da to
11 uradimo sutra. Zapravo, to je bolja ideja, zato što i jednoj i drugoj strani
12 treba savet o svedocima po pravilu 92ter i 89(F). Malo smo o tome
13 razmišljali, ali mislim da bi bilo dobro da se o tome prodiskutuje u
14 odsustvu svedoka.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Svakako, prvo ćemo se ujutro time
16 pozabaviti, a onda će gospodin Franken nastaviti sa svedočenjem. Hvala vam i
17 doviđenja.

18 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

19 ... Sjednica završena u 13.45h.

20 Nastavak zakazan za utorak,

21 17.10.2006., u 9.00h.

22

23

24

25

26

27

28

29

30